

**Αναλογιστική Μελέτη
Μετάβασης της ασφάλισης
για Επικουρική Σύνταξη από
σύστημα καθορισμένων εισφορών
Νοητής Κεφαλαιοποίησης NDC
σε Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα**

ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 2021

Η παρούσα έκθεση θα πρέπει να διαβαστεί στο σύνολό της και όχι αποσπασματικά, ώστε να κατανοηθούν πλήρως τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την εν λόγω μελέτη.

Η παρούσα έκθεση μπορεί να αναπαραχθεί εν μέρει ή στο σύνολό της μόνο με αναφορά της πηγής «Αναλογιστική Μελέτη Μετάβασης της Ασφάλισης για Επικουρική Σύνταξη από σύστημα καθορισμένων εισφορών Νοητής Κεφαλαιοποίησης NDC σε Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα», Εθνική Αναλογιστική Αρχή.

Περιεχόμενα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ της ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	5
1. ΣΚΟΠΟΣ	7
2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	8
I. Σύστημα ως το 2012	8
II. Τελευταίες Μεταρρυθμίσεις	9
III. Συνοπτική Περιγραφή Συστήματος NDC	10
3. ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ	12
I. Σύστημα Κεφαλαιοποίησης Καθορισμένων Εισφορών-	12
II. Αρχές Λειτουργίας Κεφαλαιοποιητικού Συστήματος	13
4. ΜΕΤΑΒΑΣΗ σε ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	14
5. ΔΕΔΟΜΕΝΑ-ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	15
6. ΣΥΝΟΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	18
Κεφάλαιο Α : Σύστημα NDC	18
Κεφάλαιο Β : Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα καθορισμένων εισφορών	19
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	20
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ της ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	21
1. ΣΚΟΠΟΣ	23
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	24
3. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ	25
4. ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	26
I. Ατομικοί Λογαριασμοί	26
II. Παροχή	27
III. Εισφορά	27
IV. Μεταβατική Περίοδος	27
V. Τεχνική Βάση	28
5. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	36
6. ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ	36
I. Ασφαλιστέα Πρόσωπα	36

II. Ασφαλιστέοι Κίνδυνοι	37
III. Εισφορές.....	37
IV. Παροχές	37
7. ΔΕΔΟΜΕΝΑ	40
8. ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	41
9. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΑΑ	48
10. ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ	50
11. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΟΗΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ.....	52
Α.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	52
Α.2 ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ	52
Α.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΝΔC.....	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ.....	61
Β.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	61
Β.2 ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	61
Β.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	64
12. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ:.....	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ:	76

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
της
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ζήτησε από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή να προβεί σε αναλογιστική μελέτη στην οποία θα εξετάζεται μετάβαση της ασφάλισης για Επικουρική Σύνταξη από το σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC) διανεμητικού χαρακτήρα, σε κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών, με έτος έναρξης το 2022.

Τα αποτελέσματα της αναλογιστικής μελέτης θα παρουσιαστούν στην ενότητα 6 σε δυο κεφάλαια:

Κεφάλαιο Α :

Εκτίμηση για την εξέλιξη του NDC συστήματος με κατάλληλες παραδοχές στις παραμέτρους του, για την κλειστή ομάδα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνει στο σύστημα αυτό, με βάση δεδομένα που παρασχέθηκαν στην ΕΑΑ από το γραφείο του Υφυπουργού και είναι τα εξής:

- a. Σχετική πρόβλεψη/αναφορά στο νόμο, πως η εφαρμογή της νέας επικουρικής δεν θα επηρεάσει/θίξει τις συντάξεις και τα ασφαλιστικά δικαιώματα των ασφαλισμένων/συνταξιούχων του υφιστάμενου NDC συστήματος επικουρικής ασφάλισης.
- b. Τα επόμενα έτη και μέχρι την πλήρη μετάβαση στο νέο σύστημα, το υφιστάμενο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα χρηματοδοτείται έμμεσα ή άμεσα από τον προϋπολογισμό με τρόπο που να αναπληρώνεται πλήρως η ταμειακή απώλεια που υφίσταται ετησίως το παλιό NDC σύστημα από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης και την εισαγωγή του νέου DC συστήματος κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης.
- c. Η ετήσια ταμειακή απώλεια θα είναι συνδυασμός της απώλειας εσόδων λόγω μη είσπραξης εισφορών, της εξοικονόμησης εξόδων λόγω μη καταβολής παροχών και λόγω μείωσης λειτουργικών εξόδων. Συγκεκριμένα θα ισούται με: Ετήσιες «υποχρεωτικές» εισφορές στο DC - Ετήσιες «ισοδύναμες» παροχές του DC - Ετήσια Εξοικονόμηση Λειτουργικών εξόδων.

Με βάση τα προαναφερθέντα γίνεται εκτίμηση της επιπρόσθετης χρηματοδότησης- κόστους μετάβασης. Δηλαδή την εκτίμηση του χρηματοδοτικού κενού που θα προκύψει προκειμένου οι παροχές των ασφαλισμένων και συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο NDC σύστημα να διατηρηθούν στα επίπεδα των συντάξεων του ισχύοντος συστήματος.

Κεφάλαιο Β :

Εκτίμηση για την εξέλιξη του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, στο οποίο με βάση το αίτημα του Υφυπουργού θα συμμετέχουν :

- a. Από 1/1/2022 όλοι οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας που έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση,
- b. Κατά το 2023 όσοι είναι κάτω των 35 ετών, έχουν υποχρεωτική ασφάλιση και συμμετέχουν ήδη στο NDC σύστημα επικουρικής σύνταξης και το επιθυμούν, (τρία σενάρια 10%, 20% (baseline σενάριο) και 30% της αντίστοιχης ομάδας)
- c. Από 1/1/2023 όσοι δεν έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση και είναι κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και νεοεισερχόμενοι αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής, και το επιθυμούν (δύο σενάρια: συμμετοχή του 5% (baseline σενάριο) και 10% της αντίστοιχης ομάδας). Στην εκτίμηση δεν θα περιλαμβάνονται οι αγρότες.

2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

I. Σύστημα ως το 2012

Η επικουρική ασφάλιση των μισθωτών στην Ελλάδα ξεκίνησε να μορφοποιείται τη δεκαετία του 1930, σε συνάρτηση με τη νομοθεσία περί κύριων συντάξεων που είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή. Οι εργαζόμενοι πολλών διαφορετικών επαγγελματιών ή/και εταιρειών ή/και ειδικοτήτων ίδρυσαν διάφορα ταμεία Επικουρικής ασφάλισης, προκειμένου να βελτιώσουν το εισόδημα τους κατά την περίοδο της συνταξιοδότησης. Η επικουρική ασφάλιση ως προς το σύστημα λειτουργίας της ως το 2012 ακολουθούσε το σύστημα της Κύριας Ασφάλισης, δηλαδή το απλό παραδοσιακό διανεμητικό σύστημα (PAY-AS-YOU-GO) καθορισμένων παροχών (defined benefit). Με την πάροδο των ετών προέκυψαν μια σειρά από επικουρικά ταμεία στα οποία συμμετείχαν διακριτές

ομάδες μισθωτών και δημιουργήθηκε ένα δαιδαλώδες και κατακερματισμένο σύστημα Επικουρικής ασφάλισης. Με το νόμο 2084/1992, έγινε εξομοίωση των κανόνων για τις εισφορές και τις παροχές των ασφαλισμένων από την 1/1/1993 και μετά. Παρόλα αυτά τα ταμεία επικουρικής ασφάλισης συνέχισαν να λειτουργούν ανεξάρτητα. Οι παροχές αρκετών ομάδων μισθωτών αυξήθηκαν υπέρογκα και δυσανάλογα με τις εισφορές, με αποτέλεσμα να απειλείται η εν γένει βιωσιμότητά του συστήματος της Επικουρικής Ασφάλισης. Επιπλέον σε πολλές περιπτώσεις ο ρόλος της Επικουρικής Ασφάλισης αλλοιώθηκε.

II. Τελευταίες Μεταρρυθμίσεις

Το 2012 με το Ν.4052, συστάθηκε ένα νέο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και εισήχθη σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (Notional Defined Contribution-NDC) διανεμητικού χαρακτήρα, για τους ασφαλισμένους από 1.1.2014. Για τους ασφαλισμένους πριν την 1.1.2014 προβλέφθηκε ότι η επικουρική τους σύνταξη θα αποτελείται από ένα τμήμα με βάση το παλαιό σύστημα και ένα τμήμα με το νέο σύστημα. Η λειτουργία του νέου συστήματος άρχισε με την έκδοση Υπουργικής Απόφασης τον Ιούλιο του 2012 στην οποία περιλαμβάνεται η τεχνική βάση του συστήματος NDC, δηλαδή ο ακριβής τρόπος εφαρμογής του. Το νέο αυτό σύστημα είχε στόχο την απλοποίηση του συστήματος της Επικουρικής Ασφάλισης, τη δημιουργία ενιαίων ομογενοποιημένων κανόνων για το σύνολο των εργαζομένων και την εξασφάλιση της κάλυψης τυχόν ετήσιων ελλειμμάτων με την εισαγωγή μηχανισμού εξισορρόπησης, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε ενδεχόμενη αναστολή πληρωμών, καθώς το Κράτος δεν καλύπτει πλέον ενδεχόμενα ελλείμματα. Παράλληλα το διάστημα 2012-2014 ενιαιοποιήθηκαν τα ποσοστά εισφορών, επεκτάθηκε η ηλεκτρονική εφαρμογή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης-ΑΠΔ, προκειμένου να καταγράφονται με ακρίβεια οι καταβαλλόμενες στο σύστημα εισφορές και να αποδίδονται δίκαια οι παροχές. Επίσης, την περίοδο 2012-2014 εντάχθηκαν διαδοχικά σχεδόν όλα τα επιμέρους επικουρικά ταμεία στο εν λόγω ενιαίο ταμείο. Το 2016 με το Ν.4387 εισήχθη αύξηση εισφορών με μικρή μεταβατική περίοδο ως το 2023, ενιαιοποιήθηκε ο συντελεστής αναπλήρωσης του παλαιού συστήματος και τροποποιήθηκε ο μηχανισμός εξισορρόπησης. Με το Ν.4670 του 2020, αφενός

στον e-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσεται ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια και αφετέρου παρέχεται η δυνατότητα προαιρετικής ασφάλισης για επικουρική σύνταξη σε όλες τις ομάδες αυτές που δεν είναι υποχρεωτική η εν λόγω ασφάλιση τους, όπως ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες.

ΙΙΙ. Συνοπτική Περιγραφή Συστήματος NDC

Όπως προαναφέρθηκε το σύστημα που εφαρμόζεται σήμερα για την Επικουρική Ασφάλιση με βάση τη νομοθεσία, είναι σύστημα Καθορισμένων Εισφορών Νοητής Κεφαλαιοποίησης, διανεμητικού χαρακτήρα (Notional Defined Contribution-NDC). Το σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης NDC είναι διανεμητικού χαρακτήρα, δηλαδή οι κατ' έτος παροχές καλύπτονται από τις κατ' έτος καταβληθείσες εισφορές. Το σύστημα NDC είναι αυτορρυθμιζόμενο με βάση συγκεκριμένες τεχνικές παραμέτρους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία του είναι η εφαρμογή του σε ανοιχτή ομάδα ασφαλισμένων, δηλαδή απαιτείται η συνεχής ροή πρωτοασφαλιζόμενων νεοεισερχόμενων), άλλως επηρεάζονται οι παράμετροι του. Επίσης το σύστημα αυτό στηρίζεται και στην ομαλή ροή εξόδων (λόγω γήρατος, αναπηρίας, θανάτου). Σημειώνεται ότι στα συστήματα νοητής κεφαλαιοποίησης οι ασφαλισμένοι είναι εκτεθειμένοι στα δημογραφικά και μακροοικονομικά δεδομένα.

Ειδικότερα για τις τεχνικές παραμέτρους αναφέρονται τα εξής :

1^η Παράμετρος Ατομικοί Λογαριασμοί-Νοητή Απόδοση Εισφορών

Οι εισφορές των ασφαλισμένων τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς και συσσωρεύονται ετησίως με μια εικονική/νοητή απόδοση (notional rate of return), η οποία προκύπτει ενδογενώς από το σύστημα και που έχει οριστεί ως η μεταβολή της βάσης εισφορών. Δηλαδή, το άθροισμα των εισφορίσιμων μισθών όλων των ασφαλισμένων για επικουρική ασφάλιση κάθε έτους συγκρίνεται με το αντίστοιχο άθροισμα των εισφορίσιμων μισθών του επόμενου έτους και η μεταβολή που προκύπτει αποτελεί την προαναφερόμενη απόδοση. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται ετησίως. Αν η μεταβολή της βάσης εισφορών είναι αρνητική, αρνητική θα είναι και η εικονική απόδοση. **Στην παράμετρο αυτή λαμβάνονται υπόψη ενδογενώς τα μεγέθη που αφορούν τον**

ασφαλισμένο πληθυσμό για επικουρική ασφάλιση, δηλαδή τα δημογραφικά στοιχεία, η ανεργία και η εξέλιξη των μισθών τους.

2η Παράμετρος-Παροχή κατά τη συνταξιοδότηση

Κατά τη συνταξιοδότηση, για τον υπολογισμό της παροχής η συσσωρευμένη με την εικονική/νοητή απόδοση (μεταβολή της βάσης εισφορών) αξία των εισφορών, διαιρείται με κατάλληλο παράγοντα (ράντα) στον οποίο **λαμβάνεται υπόψη το προσδόκιο ζωής σύμφωνα με την ηλικία του συνταξιοδοτούμενου** και ένα επιτόκιο προεξόφλησης ύψους 1,3%.

3η Παράμετρος- Αναπροσαρμογή των συντάξεων

Η αναπροσαρμογή των συντάξεων κατ' έτος πραγματοποιείται με βάση την **διαφορά της μεταβολής της βάσης εισφορών που αναλογεί στο έτος και του 1,3% (επιτόκιο προεξόφλησης ράντας κατά τη συνταξιοδότηση) ή με τον πληθωρισμό του έτους όποιο από τα δυο είναι μικρότερο** (αναπροσαρμογή συντάξεων= $\min(\text{μεταβολή βάσης εισφορών}-1,3\%, \text{πληθωρισμός})$).

4η Παράμετρος- Αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης

Εφαρμόζεται αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης, (**μη αναπροσαρμογή των συντάξεων εφόσον προκύπτουν ετήσια ελλείμματα**), τα οποία καλύπτονται από την περιουσία.

Οι τέσσερις αυτές παράμετροι διατηρούν το σύστημα σε ισορροπία και δεν απαιτούνται παρεμβάσεις εξωγενώς για τη διαμόρφωση του εκάστοτε ύψους των συντάξεων.

3. ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ

I. Σύστημα Κεφαλαιοποίησης Καθορισμένων Εισφορών-

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών υπάγονται υποχρεωτικά όλοι οι νεοεισερχόμενοι και πρωτοασφαλιζόμενοι στην αγορά εργασίας από 1η Ιανουαρίου 2022, που θα ήταν σε κάθε περίπτωση ασφαλιστέοι για Επικουρική σύνταξη. Επίσης κατά το 2023 μπορούν να υπάγονται εφόσον το επιθυμούν, όσοι θα είναι κάτω των 35 ετών, έχουν υποχρεωτική ασφάλιση και συμμετέχουν ήδη στο NDC σύστημα επικουρικής σύνταξης.

Επιπλέον μπορούν να υπάγονται από 1/1/2023 όσοι δεν έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση και είναι κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και νεοεισερχόμενοι αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής, εφόσον το επιθυμούν.

Καλύπτονται οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι του γήρατος, της αναπηρίας και του θανάτου και ως εκ τούτου θα καταβάλλονται συντάξεις γήρατος, συντάξεις αναπηρίας και συντάξεις επιβιωσάντων.

Στο υπό μελέτη σύστημα διατηρούνται τα προβλεπόμενα ποσοστά εισφορών για τους μισθωτούς, καθώς και τα προβλεπόμενα ποσά για τους αυτοτελώς απασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες, στα επίπεδα του υφιστάμενου συστήματος

Για την κάλυψη των υποχρεώσεων για καταβολή συνταξιοδοτικών παροχών, τηρούνται κατάλληλα και επαρκή περιουσιακά στοιχεία.

Οι παροχές καταβάλλονται με βάση το συσσωρευμένο κατά τη συνταξιοδότηση ποσό στον ατομικό λογαριασμό του ασφαλισμένου, και με βάση κατάλληλη ράντα.

Για τη σύνταξη γήρατος και αναπηρίας προβλέπεται χρήση ράντας με μεταβίβαση σε δικαιοδόχους.

II. Αρχές Λειτουργίας Κεφαλαιοποιητικού Συστήματος

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών σε αντίθεση με το διανεμητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση, οι εισφορές των ασφαλισμένων χρηματοδοτούν άμεσα την παροχή των ιδίων.

Οι καταβαλλόμενες εισφορές των ασφαλισμένων που τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς, αποτελούν κεφάλαιο που επενδύεται ετησίως και μαζί με τις εκάστοτε ετήσιες αποδόσεις συσσωρεύονται στους λογαριασμούς αυτούς και το συσσωρευμένο κεφάλαιο κατά τη συνταξιοδότηση, αποτελεί τη βάση υπολογισμού της σύνταξης τους, με βάση και την ηλικία τους.

Στα κεφαλαιοποιητικά συστήματα οι ασφαλισμένοι είναι εκτεθειμένοι κυρίως στον πιστωτικό κίνδυνο και στον κίνδυνο της αγοράς. Για το λόγο αυτό στα κεφαλαιοποιητικά συστήματα θεσπίζονται κανόνες που αποσκοπούν να καταστήσουν εφικτή τη χρηστή, συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων τους και να διασφαλίσουν ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τις παροχές όλων των μελλοντικών συνταξιούχων .

Δεδομένου ότι το νέο σύστημα θα παρέχει συνταξιοδοτικές παροχές μέσω χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, και η ασφάλιση θα χαρακτηριστεί υποχρεωτική με καταβολή εισφοράς εργοδότη και εργαζόμενου, το νέο σύστημα, κατ' αναλογία άλλων κεφαλαιοποιητικών συστημάτων, πρέπει να διαθέτει :

- Οικονομική, λογιστική άρα και περιουσιακή αυτοτέλεια. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις με ΕΛΠ, (να τηρούνται τεχνικές προβλέψεις με σύνεση και να υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες αποτίμησης επενδύσεων) και να ελέγχονται από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.
- Σύστημα Διακυβέρνησης και Δομές Λειτουργίας (Βασικές Λειτουργίες-καταλληλότητα οργάνων διοίκησης και στελεχιακού δυναμικού). Η διασφάλιση αποτελεσματικού συστήματος Διακυβέρνησης (Διαχείριση Κινδύνων/ Αναλογιστική Λειτουργία/Εσωτερικός Έλεγχος) είναι ουσιώδους σημασίας για την κατάλληλη διαχείριση των κινδύνων και την προστασία των ασφαλισμένων.

- Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα και ηλεκτρονική πλατφόρμα στην οποία θα μπορεί να εισέρχεται για ενημέρωση ο ασφαλισμένος. Το πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να μπορεί να παρακολουθεί αναλυτικά (και κατά το δυνατόν σε πραγματικό χρόνο) τους ατομικούς συνταξιοδοτικούς λογαριασμούς (ενδεικτικά εισφορές, έξοδα και λοιπές επιβαρύνσεις, αποδόσεις, καταβολές).

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διασφαλίζεται ότι η διενέργεια των επενδύσεων πραγματοποιείται με γνώμονα τη σύνεση (prudent person principle), με τεχνικές Life Cycle, με κανόνες asset allocation ανάλογα με τα προφίλ ανάληψης επενδυτικού κινδύνου κ.λ.π.. Η επενδυτική πολιτική συνιστά αποφασιστικό παράγοντα τόσο για την ασφάλεια όσο και για τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων.

4. ΜΕΤΑΒΑΣΗ σε ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Σύμφωνα με το σενάριο μετάβασης, που δόθηκε στην ΕΑΑ από τον Υπουργό, όσοι ασφαλιζονται για πρώτη φορά για σύνταξη από 1.1.2022 και εφεξής θα ασφαλιζονται για επικουρική σύνταξη στο νέο σύστημα που θα λειτουργεί με τους κανόνες του κεφαλαιοποιητικού συστήματος. Η ομάδα αυτή των ασφαλισμένων θα καταβάλλει τις εισφορές στο νέο σύστημα και θα λάβει τις παροχές της από αυτό, όπως και η ομάδα αυτών που δεν έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση και είναι κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και των νεοεισερχόμενων αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής, και θα υπαχθούν προαιρετικά στο νέο σύστημα.

Όσον αφορά τους ασφαλισμένους κάτω των 35 ετών που συμμετέχουν υποχρεωτικά στο ΝDC σύστημα επικουρικής σύνταξης ως 31.12.2022, εφόσον επιλέξουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα κατά το 2023, θα λάβουν σύνταξη από το σύστημα ΝDC για τα ασφαλιστικά δικαιώματά τους ως 31.12.2022 και από 1.1.2023 θα καταβάλουν εισφορές στο νέο σύστημα, οπότε και για τα ασφαλιστικά δικαιώματά τους από αυτή την ημερομηνία και μετά θα λάβουν σύνταξη και από το νέο σύστημα.

Σε κάθε περίπτωση αυτόματα η ομάδα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο NDC σύστημα, από ανοιχτή ομάδα (συνεχής ροή νεοεισερχόμενων) θα μετατραπεί σε κλειστή ομάδα (καμιά είσοδος νεοεισερχόμενου πρωτοασφαλιζόμενου από 1/1/2022 και μετά). Όμως, όπως προαναφέρθηκε απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία του είναι η εφαρμογή του σε ανοιχτή ομάδα ασφαλισμένων, άλλως το σύστημα αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει ως αυτορρυθμιζόμενο.

Ειδικότερα :

Με τη ΜΗ είσοδο νεοεισερχόμενων πρωτοασφαλιζόμενων από 1/1/2022 και μετά, η βάση εισφορών θα μειώνεται σταδιακά από έτος σε έτος (αφού θα μειώνεται ο αριθμός των ασφαλισμένων άρα και οι εισφορές) και συνεπώς η απόδοση των εισφορών σταδιακά θα καταλήξει αρνητική. Ως εκ τούτου το συσσωρευμένο ποσό στη συνταξιοδότηση θα καταλήγει μικρότερο από το σύνολο των εισφορών που καταβλήθηκαν κατά τον εργασιακό βίο του ασφαλισμένου και οι νέες συντάξεις θα προκύπτουν κάθε έτος όλο και μικρότερες, ώσπου να εκφυλιστούν σε ελάχιστα ποσά. Επίσης, επειδή θα προκύπτει έλλειμμα ετησίως (το αλγεβρικό άθροισμα των εισφορών, της συνταξιοδοτικής δαπάνης, των λειτουργικών εξόδων και των εσόδων επενδύσεων θα είναι αρνητικό) δεν θα πραγματοποιούνται θετικές αναπροσαρμογές για τις υφιστάμενες συντάξεις στο σύστημα και αυτές θα χάνουν την αξία τους κάθε έτος, ώσπου και αυτών η αξία τελικά να εκφυλιστεί. **Για να διατηρηθούν οι συντάξεις των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο παλαιό σύστημα στο επίπεδο των συντάξεων του NDC συστήματος, πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε οι παράμετροι της νοητής απόδοσης και της αναπροσαρμογής των συντάξεων να λαμβάνουν ως τιμές, αυτές του ανοιχτού NDC συστήματος.**

5. ΔΕΔΟΜΕΝΑ-ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Το πλήθος των υφιστάμενων επικουρικών συντάξεων ανέρχεται σε 1,24 εκατομμύρια και η μέση μηνιαία επικουρική σύνταξη είναι της τάξης των 190 ευρώ, μετά την κατάργηση των περικοπών κατά το έτος 2020.

Στην παρούσα αναλογιστική μελέτη για την κλειστή ομάδα ασφαλισμένων που θα παραμείνουν στο σύστημα NDC και για την εκτίμηση της επιπρόσθετης

χρηματοδότησης, με βάση τα εναλλακτικά ποσοστά των συμμετεχόντων στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα που δόθηκαν από τον Υφυπουργό, εξετάστηκαν τα εξής σενάρια :

Σενάρια ως προς το ποσοστό μετάβασης πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα - Κλειστό NDC Σύστημα	Νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας από 1/1/2022 που υπάγονται υποχρεωτικά στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα	Ασφαλισμένοι κάτω των 35 ετών που συμμετέχουν υποχρεωτικά στο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης ως 31.12.2022, οι οποίοι επιλέγουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα κατά το 2023
Βασικό 20%	100%	20%
Σενάριο 10%	100%	10%
Σενάριο 30%	100%	30%

Όσον αφορά στις παραμέτρους του κλειστού NDC συστήματος, προκειμένου να διατηρηθούν οι συντάξεις των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο παλιό σύστημα στο επίπεδο των συντάξεων του NDC συστήματος, λήφθηκαν υπόψη για τη νοητή απόδοση συσσώρευσης εισφορών (gk) και την αναπροσαρμογή συντάξεων οι τιμές της ανοιχτής ομάδας.

Στις εκτιμήσεις για το χρηματοδοτικό κενό (κόστος μετάβασης), εκτός των εισφορών εργοδότη/εργαζόμενου και των παροχών, ελήφθησαν υπόψη τα έσοδα επενδύσεων και τα λειτουργικά έξοδα, καθώς και η περιουσία (κινητές αξίες πλην απαιτήσεων) που αφορά την Επικουρική Ασφάλιση.

Για το νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, με βάση τα εναλλακτικά ποσοστά των συμμετεχόντων στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα που δόθηκαν από τον Υφυπουργό, εξετάστηκαν τα εξής σενάρια :

Σενάρια ως προς το ποσοστό συμμετοχής πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα - Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα	Νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας από 1/1/2022 που υπάγονται υποχρεωτικά στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα	Ασφαλισμένοι κάτω των 35 ετών που συμμετέχουν υποχρεωτικά στο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης ως 31.12.2022, οι οποίοι επιλέγουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα κατά το 2023	Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς υποχρέωση επικουρικής ασφάλισης, κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και νεοεισερχόμενοι αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής που επιλέγουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα
Βασικό 20%-5%	100%	20%	5%
Σενάριο 20%-10%	100%	20%	10%
Σενάριο 10%-5%	100%	10%	5%
Σενάριο 10%-10%	100%	10%	10%
Σενάριο 30%-5%	100%	30%	5%
Σενάριο 30%-10%	100%	30%	10%

Οι αναλογιστικές προβολές περιόδου 2019-2070 και για τα δυο συστήματα πραγματοποιήθηκαν με το μοντέλο του ILO, κατάλληλα προσαρμοσμένο στο ελληνικό σύστημα της Επικουρικής Ασφάλισης, το οποίο εκτιμάει μελλοντικά κόστη με τη μέθοδο "cohort decomposition".

Για την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης έγινε χρήση των δεδομένων της Επικουρικής Ασφάλισης για τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους με έτος βάσης 2019. Επίσης, έγινε χρήση μακροοικονομικών και δημογραφικών παραδοχών για την περίοδο 2019-2070 με έτος βάσης 2019 του AWG (Ageing Working Group) της EPC (Economic Policy Committee). Οι μακροοικονομικές παραδοχές αυτές βασίστηκαν σε δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (Eurorop 2019), όσον αφορά τον πληθυσμό, τη θνησιμότητα και το προσδόκιμο ζωής.

Όλα τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση βασίζονται στις παραδοχές και στις υποθέσεις σύμφωνα με τα εκάστοτε δημογραφικά και

μακροοικονομικά δεδομένα και οι οποίες μπορεί στο μέλλον να μεταβληθούν. Οι μακροχρόνιες προβολές υποδεικνύουν τη μακροχρόνια εξέλιξη.

6. ΣΥΝΟΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιο Α : Σύστημα NDC

Στον ΠΙΝΑΚΑ 1 εμφανίζεται το ύψος της επιπρόσθετης χρηματοδότησης κόστος μετάβασης σε παρούσες αξίες για την κάλυψη των υποχρεώσεων επικουρικής ασφάλισης του "κλειστού NDC συστήματος".

Λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο πληθωρισμό της τάξης του 2%, που λήφθηκε υπόψη στις προβολές (μακροοικονομικές παραδοχές με έτος βάσης 2019 του AWG), χρησιμοποιήθηκαν τέσσερα σενάρια ως προς το ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης για την εκτίμηση της επιπρόσθετης χρηματοδότησης-κόστους μετάβασης, ώστε να αναδειχθεί η μεγάλη ευαισθησία των αποτελεσμάτων σε παρούσες αξίες ως προς το ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ NDC ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (κλειστή ομάδα) ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ				
ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΞΙΑ 31.12.2020 (σε δισ. ευρώ)				
Ονομαστικό Επιτόκιο Προεξόφλησης	2,50%	3,00%	3,50%	4,00%
Βασικό Σενάριο 20%	-78	-66	-56	-48
Σενάριο 10%	-76	-64	-54	-46
Σενάριο 30%	-79	-67	-57	-49

Όπως φαίνεται από τις κατακόρυφα εμφανιζόμενες τιμές, η παρούσα αξία της επιπρόσθετης χρηματοδότησης-κόστους μετάβασης δεν διαφέρει σημαντικά όσον αφορά τα σενάρια ως προς το ποσοστό μετάβασης πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Ωστόσο, όπως προκύπτει και από τις οριζόντια εμφανιζόμενες τιμές, η παρούσα αξία διαφέρει σημαντικά ανάλογα με το σενάριο ως προς το επιτόκιο προεξόφλησης.

Κεφάλαιο Β : Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα καθορισμένων εισφορών

Στον ΠΙΝΑΚΑ 2 εμφανίζεται η εξέλιξη της περιουσίας στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα ως ποσοστό του ΑΕΠ για το βασικό σενάριο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΑΝΟΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ			
Βασικό Σενάριο 20%-5%			
Εξέλιξη Περιουσίας (Κινητές Αξίες) (σε % ΑΕΠ)			
Έτος	Σενάριο 1 : Απόδοση Επενδύσεων 3%	Σενάριο 2 : Απόδοση Επενδύσεων AR 2021	Σενάριο 3 : Απόδοση Επενδύσεων 4.5%
2030	1,19%	1,17%	1,25%
2040	4,62%	4,59%	5,09%
2050	11,06%	11,54%	12,69%
2060	20,39%	22,38%	24,41%
2070	30,61%	34,81%	38,00%

Καθώς ο αριθμός των ασφαλισμένων αυξάνεται με την πάροδο των ετών, αυξάνονται επίσης και οι ετήσιες εισφορές του συστήματος. Επιπλέον, καθώς αυτό το σύστημα αρχίζει να ωριμάζει προς το τέλος της προβολής όσον αφορά την εμφάνιση νέων συνταξιούχων με βάση τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες παραμένουν χαμηλές για μεγάλο μέρος της περιόδου προβολής.

Ως αποτέλεσμα, σημαντικά περιουσιακά στοιχεία συσσωρεύονται σταδιακά τα οποία αποδίδουν και έσοδα επενδύσεων.

Σε όλα τα ανωτέρω αποτελέσματα, οι μακροοικονομικές παραδοχές (συμπεριλαμβανομένου του ΑΕΠ) δεν επηρεάζονται από το εξεταζόμενο σενάριο και είναι αυτές των μακροοικονομικών παραδοχών για την περίοδο 2019-2070 με έτος βάσης 2019 του AWG/EPG.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Καθώς στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα οι εισφορές των ασφαλισμένων χρηματοδοτούν τις μελλοντικές παροχές τους και εφόσον προστατευθούν οι παροχές του συστήματος NDC, τίθεται θέμα ετήσιας χρηματοδότησης του NDC συστήματος, καθώς μειώνονται διαρκώς οι ετήσιες εισφορές που του αναλογούν και **δημιουργείται ταμειακό έλλειμμα**.

Για να προστατευθούν οι συντάξεις της κλειστής ομάδας των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο σύστημα NDC και να διατηρηθούν στα επίπεδα των συντάξεων του ισχύοντος συστήματος, οι παράμετροι της νοητής απόδοσης και της αναπροσαρμογής των συντάξεων για το κλειστό NDC πρέπει να λαμβάνουν τις τιμές του ανοιχτού NDC.

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικές αποδόσεις, με γνώμονα όμως πάντα τη σύνεση όσον αφορά τη διενέργεια των επενδύσεων, καθώς πρόκειται περί συνταξιοδοτικών παροχών και οι ασφαλισμένοι είναι εκτεθειμένοι στον πιστωτικό κίνδυνο και στον κίνδυνο της αγοράς.

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, καθώς αυτό αρχίζει να ωριμάζει προς το τέλος της προβολής όσον αφορά την εμφάνιση νέων συνταξιούχων με βάση τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες παραμένουν χαμηλές για μεγάλο μέρος της περιόδου προβολής, με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται σταδιακά σημαντικά έσοδα συμπεριλαμβανομένων και των εσόδων επενδύσεων καθώς και αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
της
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ζήτησε από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή να προβεί σε αναλογιστική μελέτη στην οποία θα εξετάζεται μετάβαση της ασφάλισης για Επικουρική σύνταξη από το σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC) διανεμητικού χαρακτήρα, σε κεφαλαιοποιητικό σύστημα, με έτος έναρξης το 2022.

Τα αποτελέσματα της αναλογιστικής μελέτης θα παρουσιαστούν στην ενότητα 11 σε δυο κεφάλαια:

Κεφάλαιο Α :

Εκτίμηση για την εξέλιξη του NDC συστήματος με κατάλληλες παραδοχές στις παραμέτρους του, για την κλειστή ομάδα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνει στο σύστημα αυτό, με βάση την περιγραφή για τη μεταρρύθμιση που παρασχέθηκε στην ΕΑΑ από το γραφείο του Υφυπουργού η οποία είναι η εξής:

(α) Σχετική πρόβλεψη/αναφορά στο νόμο, πως η εφαρμογή της νέας επικουρικής δεν θα επηρεάσει/θίξει τις συντάξεις και τα ασφαλιστικά δικαιώματα των ασφαλισμένων/συνταξιούχων του υφιστάμενου NDC συστήματος επικουρικής ασφάλισης.

(β) Τα επόμενα έτη και μέχρι την πλήρη μετάβαση στο νέο σύστημα, το υφιστάμενο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα χρηματοδοτείται έμμεσα ή άμεσα από τον προϋπολογισμό με τρόπο που να αναπληρώνεται πλήρως η ταμειακή απώλεια που υφίσταται ετησίως το παλιό NDC σύστημα από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης και την εισαγωγή του νέου DC συστήματος κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης.

(γ) Η ετήσια ταμειακή απώλεια θα είναι συνδυασμός της απώλειας εσόδων λόγω μη είσπραξης εισφορών, της εξοικονόμησης εξόδων λόγω μη καταβολής παροχών και λόγω μείωσης λειτουργικών εξόδων. Συγκεκριμένα θα ισούται με: Ετήσιες «υποχρεωτικές» εισφορές στο DC - Ετήσιες «ισοδύναμες» παροχές του DC - Ετήσια Εξοικονόμηση Λειτουργικών εξόδων.

Με βάση τα προαναφερθέντα γίνεται εκτίμηση της επιπρόσθετης χρηματοδότησης-κόστους μετάβασης. Δηλαδή την εκτίμηση του χρηματοδοτικού κενού που θα προκύψει προκειμένου οι παροχές των ασφαλισμένων και συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο NDC σύστημα να διατηρηθούν στα επίπεδα των συντάξεων του ισχύοντος συστήματος.

Κεφάλαιο Β :

Εκτίμηση για την εξέλιξη του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, στο οποίο με βάση το αίτημα του Υφυπουργού θα συμμετέχουν :

(α) Από 1/1/2022 όλοι οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας που έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση,

(β) Κατά το 2023 όσοι το επιθυμούν, είναι κάτω των 35 ετών, έχουν υποχρεωτική ασφάλιση και συμμετέχουν ήδη στο ΝDC σύστημα επικουρικής σύνταξης, (τρία σενάρια : συμμετοχή του 10%, 20% (baseline σενάριο) και 30% της αντίστοιχης ομάδας)

(γ) Από 1/1/2023 όσοι δεν έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση και είναι κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και νεοεισερχόμενοι αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής, και το επιθυμούν (δύο σενάρια: συμμετοχή του 5% (baseline σενάριο) και 10% της αντίστοιχης ομάδας). Στην εκτίμηση δεν θα περιλαμβάνονται οι αγρότες.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η επικουρική ασφάλιση των μισθωτών στην Ελλάδα ξεκίνησε να μορφοποιείται τη δεκαετία του 1930, σε συνάρτηση με τη νομοθεσία περί κύριων συντάξεων που είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή. Οι εργαζόμενοι πολλών διαφορετικών επαγγελματιών ή/και εταιρειών ή/και ειδικοτήτων ίδρυσαν διάφορα ταμεία Επικουρικής ασφάλισης, προκειμένου να βελτιώσουν το εισόδημα τους κατά την περίοδο της συνταξιοδότησης. Ο πρωταρχικός στόχος, εξ ορισμού της ασφάλισης αυτής, ήταν να συμπληρωθεί το εισόδημα του συνταξιούχου με ένα επιπλέον της κύριας σύνταξης ποσό.

Η επικουρική ασφάλιση ως προς το σύστημα λειτουργίας της ακολούθησε τεχνικά το σύστημα της Κύριας ασφάλισης, δηλαδή βασίστηκε στο απλό παραδοσιακό διανεμητικό σύστημα (PAY-AS-YOU-GO) καθορισμένων παροχών (defined benefit). Με την πάροδο των ετών προέκυψαν μια σειρά από επικουρικά ταμεία στα οποία συμμετείχαν διακριτές ομάδες μισθωτών. Έτσι δημιουργήθηκε ένα επίσης δαιδαλώδες σύστημα Επικουρικής ασφάλισης. Οι παροχές αρκετών ομάδων μισθωτών αυξήθηκαν υπέρογκα και δυσανάλογα με τις εισφορές, με αποτέλεσμα να απειλείται η εν γένει βιωσιμότητα των επικουρικών ταμείων. Επιπλέον σε πολλές περιπτώσεις ο ρόλος της επικουρικής ασφάλισης αλλοιώθηκε.

3. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Για πρώτη φορά με το νόμο 2084 του 1992, που αφορούσε και την κύρια και την επικουρική ασφάλιση, έγινε εξομοίωση των κανόνων για τις εισφορές και τις παροχές των ασφαλισμένων από την 1/1/1993 και μετά. Παρόλα αυτά ως το 2008 ένα πλήθος ταμείων ασφάλισης λειτουργούσαν ανεξάρτητα. Με το νόμο 3655 του 2008 έγινε προσπάθεια διοικητικής ενοποίησης των φορέων αυτών, όχι όμως ουσιαστική συγχώνευση, αφού σε αρκετές περιπτώσεις διατήρησαν την οικονομική τους αυτοτέλεια, αλλά και τις επί μέρους καταστατικές διατάξεις τους.

Για την επικουρική ασφάλιση με το Ν.4052/2012, συστάθηκε ένα νέο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και εισήχθη διανεμητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (Notional Defined Contribution-NDC), για τους ασφαλισμένους από 1.1.2014 και με μεταβατική περίοδο για τους ήδη ασφαλισμένους.

Το αυξανόμενο δημογραφικό πρόβλημα και η οικονομική κατάσταση στην οποία περιήλθε η Ελλάδα δημιούργησαν ασφυκτικές πιέσεις στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Με τους νόμους 4024/2011, 4051/2012 και 4093/2012 έγινε προσπάθεια συγκράτησης της συνταξιοδοτικής δαπάνης, αλλά παρόλες τις παρεμβάσεις, η συνταξιοδοτική δαπάνη ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξανόταν εξαιτίας των μαζικών συνταξιοδοτήσεων λόγω των συνεχιζόμενων μεταρρυθμίσεων των προηγούμενων ετών και του υψηλού ποσοστού ανεργίας, αλλά και λόγω της σημαντικής μείωσης του ΑΕΠ.

Το 2016 με το Ν.4387 εισήχθη αύξηση εισφορών με μικρή μεταβατική περίοδο ως το 2023, ενιαιοποιήθηκε ο συντελεστής αναπλήρωσης του παλαιού συστήματος και τροποποιήθηκε ο μηχανισμός εξισορρόπησης.

Με το νόμο αυτό επίσης, αφενός συστάθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», («Ε.Φ.Κ.Α.»), στον οποίο εντάχθηκαν αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας ασφάλισης και αφετέρου το ταμείο επικουρικής ασφάλισης ΕΤΕΑ μετονομάστηκε σε ΕΤΕΑΕΠ στο οποίο εντάχθηκαν εκτός όλων των φορέων επικουρικής ασφάλισης και οι φορείς πρόνοιας, σε ξεχωριστό κλάδο.

Το 2020 με το Ν.4670, ο «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)» μετονομάζεται από 1-3-2020 σε «Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «e-Ε.Φ.Κ.Α.» και εντάσσεται σε αυτόν από 1-3-2020 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.-Ν.Π.Δ.Δ.) και ο e-Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιοονεί καθολικός διάδοχος αυτού. Στον e-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσεται ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης και ο Κλάδος Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έκαστος.

Με το ίδιο νόμο καταργείται η διάταξη του Ν.4387, η οποία προέβλεπε ότι μετά την αναπροσαρμογή των συντάξεων με βάση τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό, αν το άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης υπερβαίνει τα χίλια τριακόσια (1300) ευρώ, περικόπτεται η προσωπική διαφορά.

Με το Ν.4618/2019, άρθρο 24 από 1.1.2019 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ) αναλαμβάνει την καταβολή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης στους δικαιούχους, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, σύνταξης του Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΛΕΠΕΤΕ) και του Ειδικού Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος - Πρώην Προσωπικού Εθνικής Ακινήτων Α.Ε. (ΕΛΕΠΕΤΕ - Π.Π.ΕΘΝΑΚ).

Με το άρθρο 63 του Ν.4680/2020 αντικαθίσταται το άρθρο 24 του ν.4618/2019, με το οποίο το πρώην ΕΤΕΑΕΠ και ήδη Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ ανέλαβε την υποχρέωση καταβολής επικουρικής σύνταξης στους δικαιούχους του Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΛΕΠΕΤΕ) και του Ειδικού Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού ΕΤΕ - π.π. ΕΘΝΑΚ (ΕΛΕΠΕΤΕ - Π.Π.ΕΘΝΑΚ).

4. ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Εφαρμόζεται διανεμητικό σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης καθορισμένων εισφορών ΝDC.

Καταβάλλονται συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

Ι. Ατομικοί Λογαριασμοί

Οι εισφορές των ασφαλισμένων από 1.1.2014 και εφεξής τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς και συσσωρεύονται ετησίως με πλασματικό ποσοστό επιστροφής, το

οποίο προκύπτει ενδογενώς από το σύστημα. Το πλασματικό ποσοστό επιστροφής, ορίζεται ως η μεταβολή της βάσης εισφορών.

II. Παροχή

Για τους ασφαλισμένους από την 1.1.2014 και εφεξής, το ποσό της επικουρικής σύνταξης διαμορφώνεται με βάση: α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους πίνακες θνησιμότητας και β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές.

Κατά τη συνταξιοδότηση, με βάση την αρχή της ισοδυναμίας η συσσωρευμένη αξία των εισφορών με το πλασματικό ποσοστό επιστροφής, πρέπει να είναι ίση με την παρούσα αξία των μελλοντικών καταβολών της σύνταξης (χρήση ράντας κατά περίπτωση). Κατά τη συνταξιοδότηση η συσσωρευμένη αξία των εισφορών, διαιρείται με κατάλληλο παράγοντα (ράντα) που λαμβάνει υπόψη του το προσδόκιμο ζωής σύμφωνα με την ηλικία του συνταξιοδοτούμενου και ένα επιτόκιο προεξόφλησης ύψους 1,3%.

Οι αναπροσαρμογές των συντάξεων κατ' έτος πραγματοποιούνται, εφόσον δεν προκύπτει έλλειμμα κατά το προηγούμενο έτος, με βάση την διαφορά της μεταβολής της βάσης εισφορών που αναλογεί στο έτος και του 1,3% (επιτόκιο προεξόφλησης ράντας κατά τη συνταξιοδότηση) ή με τον πληθωρισμό του έτους όποιο από τα δυο είναι μικρότερο.

III. Εισφορά

Από 1.6.2016 και μέχρι τις 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου. Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου. Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά τις 31.12.2015, δηλαδή 3%+3%.

IV. Μεταβατική Περίοδος

Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.2013, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από την 1.1.2015 και εφεξής, το ποσό της επικουρικής σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο τμημάτων:

i) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% υπολογιζόμενου επί των συντάξιμων αποδοχών εκάστου ασφαλισμένου, όπως αυτές υπολογίζονται και για την έκδοση της κύριας σύνταξης.

ii). το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους από 1.1.2015 και εφεξής, υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες του συστήματος νοητής κεφαλαιοποίησης καθορισμένων εισφορών

V. Τεχνική Βάση

i) Διανεμητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC)

Το σύστημα αυτό για να βρίσκεται σε οικονομική ισορροπία, οι καταβαλλόμενες παροχές πρέπει να συνδέονται με τις καταβαλλόμενες εισφορές.

Επίσης το ύψος των απονεμόμενων συντάξεων πρέπει να είναι συνδεδεμένο με την ηλικία του συνταξιούχου και τις συσσωρευμένες εισφορές του.

Σημαντικός παράγοντας για να δομηθεί ένα ισορροπημένο σύστημα είναι το πλασματικό ποσοστό επιστροφής.

Όταν ένα τέτοιο σύστημα είναι σε ισορροπία, μπορεί να λαμβάνεται ως πλασματικό ποσοστό επιστροφής η μεταβολή της βάσης υπολογισμού των εισφορών. Συνεπώς, αφού αυτό είναι συμβατό με τους κανόνες ισορροπίας, οι εισφορές μπορούν να κεφαλαιοποιούνται με τη μεταβολή της βάσης υπολογισμού των εισφορών.

Κατά τη συνταξιοδότηση, σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας η συσσωρευμένη αξία των εισφορών, (συσσώρευση με τη μεταβολή της βάσης υπολογισμού) πρέπει να είναι ίση με την παρούσα αξία των μελλοντικών καταβολών της σύνταξης (χρήση ράντας κατά περίπτωση).

Σύμφωνα με τα παραπάνω και αν, ο αντίστροφος της κατά περίπτωση ράντας, οριστεί ως AF_x τότε για άτομο ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση, το ποσό της ετήσιας απονεμόμενης σύνταξης για το έτος t προκύπτει από τον παρακάτω τύπο :

$$P_{x,t}^{NDC} = AF_x \sum_{j=1}^a Con_j \prod_{k=j}^a (1 + g_k) \quad (1)$$

όπου

Con_j : οι συνολικές ετήσιες εισφορές του έτους j

a : έτη συσσώρευσης εισφορών

g_k : η ετήσια μεταβολή της βάσης υπολογισμού των εισφορών του έτους k
και υπολογίζεται

i. Έως 31/12/2016 με τον τύπο

$$g_k = \begin{cases} \frac{\bar{W}_{k+1} - \bar{W}_k}{\bar{W}_k}, & 1 \leq k \leq a-1 \\ 0, & k = a \end{cases}, \text{ όπου}$$

\bar{W}_k : ο μέσος εισφορίσιμος μισθός του Ταμείου το έτος k

ii. Από 1/1/2017 και εφεξής με τον τύπο

$$g_k = \begin{cases} \frac{\Sigma W_{k+1} - \Sigma W_k}{\Sigma W_k}, & 1 \leq k \leq a-1 \\ 0, & k = a \end{cases}, \text{ όπου}$$

ΣW_k : το άθροισμα των εισφορίσιμων μισθών όλων των ασφαλισμένων του Ταμείου το έτος k

i) Ράντα για τον υπολογισμό σύνταξης γήρατος

Για τον υπολογισμό της σύνταξης γήρατος για άτομο ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση και φύλου s θα γίνεται χρήση ισόβιας ράντας ζωής ως εξής :

$$\ddot{a}_{x,s} = \sum_{t=0}^{\omega-x-1} {}_t p_{x,s} v^t$$

όπου

- s : φύλο (m για άνδρα και f για γυναίκα)
- ${}_t p_{x,s}$: πιθανότητα άτομο ηλικίας (x) και φύλου s να βρίσκεται στη ζωή στην ηλικία ($x+t$)
- x : ηλικία συνταξιοδότησης
- ω : τελευταία ηλικία του Πίνακα Επιβίωσης
- $v = (1+r)^{-1}$: προεξοφλητικός παράγοντας
- r : επιτόκιο προεξόφλησης των περιοδικών καταβολών της σύνταξης

Σημείωση : Συντάξιμες αποδοχές είναι οι αποδοχές επί των οποίων καταβάλλεται εισφορά και αποτελούν τη βάση υπολογισμού των εισφορών (εισφορίσιμες αποδοχές).

Δεδομένου ότι οι γυναίκες έχουν μεγαλύτερο προσδόκιμο ζωής από τους άντρες, αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς.

Αν $\ddot{a}_{x,m}$ και $\ddot{a}_{x,f}$ οι αντίστοιχες ισόβιες ράντες ζωής για άνδρα και γυναίκα ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση τότε :

$$\ddot{a}_x = \ddot{a}_{x,m}\beta + \ddot{a}_{x,f}(1-\beta) - \theta$$

όπου

- β : αναλογία των εισφορίσιμων αποδοχών των ανδρών στο σύνολο των εισφορίσιμων αποδοχών
 θ : παράγοντας με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη το πλήθος των καταβολών κατά τη διάρκεια του έτους
 Ως εκ τούτου ο συντελεστής AF_x που θα χρησιμοποιηθεί στον τύπο (1) της παραγράφου 2, για τον υπολογισμό των συντάξεων γήρατος, διαμορφώνεται ως εξής:

$$AF_x = \frac{1}{\ddot{a}_x}$$

Το επιτόκιο προεξόφλησης των περιοδικών καταβολών της σύνταξης r , αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τον προσδιορισμό του ποσού της σύνταξης κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Η επιλογή του επίσης επηρεάζει άμεσα την ισορροπία του συστήματος, άρα πρέπει να είναι συνάρτηση του ποσοστού μεταβολής των συντάξιμων αποδοχών g του συνόλου των ασφαλισμένων στο Ταμείο και των αναπροσαρμογών των συντάξεων. Το ως άνω επιτόκιο προεξόφλησης ορίζεται σε $r = 1,3\%$.

ii) Σύνταξη Γήρατος με μεταβίβαση στη συνταξιοδότηση

Για τη σύνταξη γήρατος μεταβιβαζόμενης σε δικαιούχους, προκειμένου να προσδιοριστεί το ετήσιο ποσό της σύνταξης του δικαιούχου ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση, για το έτος της πρώτης καταβολής, το AF_x θα υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο :

$$AF_x = \frac{1}{\Delta_x}$$

Όπου

$$\Delta_x = (\ddot{a}_{x,m} + A_{x,m})\beta + (\ddot{a}_{x,f} + A_{x,f})(1-\beta) - \theta$$

$$\ddot{a}_{x,s} = \sum_{t=0}^{\omega-x-1} {}_tP_{x,s} v^t \text{ για τη σύνταξη του Δικαιούχου}$$

$$A_{x,s} = \sum_{t=0}^{\omega-x-1} {}_t p_{x,s} q_{x+t,s} v^{t+0.5} \left[W_{x+t+0.5,s} \eta_1 \ddot{a}_{\psi_{x+t+0.5,s}}^w + K_{x+t+0.5,s} \eta_2 \ddot{a}_{z^* - z_{x+t+0.5,s}} \right] \text{ για τη σύνταξη}$$

των Δικαιοδόχων

Επίσης

- s : φύλο (m για άνδρα και f για γυναίκα)
- ${}_t P_{x,s}$: πιθανότητα άτομο ηλικίας (x) και φύλου s να βρίσκεται στη ζωή στην ηλικία ($x+t$)
- x : ηλικία συνταξιοδότησης
- ω : τελευταία ηλικία του Πίνακα Επιβίωσης
- $q_{x+t,s}$: πιθανότητα άτομο ηλικίας ($x+t$) και φύλου s να μην βρίσκεται στη ζωή στην ηλικία ($x+t+1$)
- $W_{x+t,s}$: ποσοστό ατόμων ηλικίας ($x+t$) και φύλου s που πεθαίνουν πριν προλάβουν να γίνουν ($x+t+1$), και έχουν σύζυγο στη ζωή
- $K_{x+t,s}$: μέσο πλήθος προστατευόμενων τέκνων στη ζωή, ατόμου ηλικίας ($x+t$) και φύλου s που πεθαίνει πριν προλάβει να γίνει ($x+t+1$)
- $\psi_{x+t,s}$: μέση ηλικία συζύγου ατόμου ηλικίας ($x+t$) και φύλου s που πεθαίνει πριν προλάβει να γίνει ($x+t+1$)
- $z_{x+t,s}$: μέση ηλικία τέκνων ατόμου ηλικίας ($x+t$) και φύλου s που πεθαίνει πριν προλάβει να γίνει ($x+t+1$)
- z^* : μέγιστη ηλικία τέκνου μέχρι την οποία καταβάλλεται η μεταβιβαζόμενη σύνταξη
- η_1 : ποσοστό μεταβίβασης της σύνταξης συνταξιούχου στο/στη σύζυγο
- η_2 : ποσοστό μεταβίβασης της σύνταξης συνταξιούχου σε κάθε τέκνο
- $v = (1+r)^{-1}$: προεξοφλητικός παράγοντας
- r : επιτόκιο προεξόφλησης των περιοδικών καταβολών της σύνταξης
- β : αναλογία των εισφορίσιμων αποδοχών των ανδρών στο σύνολο των εισφορίσιμων αποδοχών
- θ : παράγοντας με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη το πλήθος των καταβολών κατά τη διάρκεια του έτους
- $\ddot{a}_{z^* - z_{x+t+0.5,s}} \mid$: βέβαια ράντα $z^* - z_{x+t+0.5,s}$ ετήσιων καταβολών
- $\ddot{a}_{\psi_{x+t+0.5,s}}^w$: ισόβια ράντα ζωής χήρου/ας με βάση την πιθανότητα να είναι στη ζωή και να μην έχει ξαναπαντρευτεί

και

$$W_{x+0.5} = \frac{W_x + W_{x+1}}{2}, \quad K_{x+0.5} = \frac{K_x + K_{x+1}}{2}$$

$$\psi_{x+0,5} = \frac{\psi_x + \psi_{x+1}}{2}, \quad z_{x+0,5} = \frac{z_x + z_{x+1}}{2}$$

$$\ddot{a}_{\psi_{x+0,5}}^w = (1 - (\psi_{x+0,5} - [\psi_{x+0,5}])) \ddot{a}_{[\psi_{x+0,5}]}^w + (\psi_{x+0,5} - [\psi_{x+0,5}]) \ddot{a}_{[\psi_{x+0,5}+1]}^w$$

$$\ddot{a}_{z^* - z_{x+0,5}} = (1 - (z_{x+0,5} - [z_{x+0,5}])) \ddot{a}_{z^* - [z_{x+0,5}]} + (z_{x+0,5} - [z_{x+0,5}]) \ddot{a}_{z^* - [z_{x+0,5}+1]}$$

iii) Σύνταξη Αναπηρίας

Ως βάση υπολογισμού της σύνταξης αναπηρίας, θα λαμβάνεται το ποσό των συσσωρευμένων εισφορών κατά την ημερομηνία επέλευσης της αναπηρίας.

Για τον υπολογισμό των συντάξεων αναπηρίας ακολουθείται η μεθοδολογία που έχει περιγραφεί στις προηγούμενες παραγράφους και σε κάθε περίπτωση γίνεται χρήση της κατάλληλης ράντας.

Σε περίπτωση πρόσκαιρης καταβολής σύνταξης λόγω προσωρινής αναπηρίας και εφόσον αυτή διακοπεί, για τον υπολογισμό ποσού σύνταξης εκ νέου, ανεξαρτήτως της νέας κατηγορίας σύνταξης στην οποία ο ασφαλισμένος θα εμπίπτει, (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου ενεργού ασφαλισμένου), λαμβάνονται υπόψη και τα πόσα των καταβολών σύνταξης που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο της προσωρινής αναπηρίας.

Ως βάση υπολογισμού της νέας σύνταξης θα λαμβάνεται :

i) η κεφαλαιοποιημένη διαφορά κατά την ημερομηνία έναρξης καταβολής της νέας σύνταξης

- των συσσωρευμένων εισφορών στη λήξη καταβολής της τελευταίας πρόσκαιρης σύνταξης

και

- των κατά διαστήματα καταβληθέντων ποσών πρόσκαιρης σύνταξης, συσσωρευμένων στη λήξη καταβολής της τελευταίας πρόσκαιρης σύνταξης.

ii) το ποσό των νέων συσσωρευμένων εισφορών που καταβλήθηκαν μετά την τελευταία πρόσκαιρη σύνταξη, κεφαλαιοποιημένο κατά την ημερομηνία έναρξης καταβολής της νέας σύνταξης.

iv) Σύνταξη δικαιούχων από θάνατο ενεργού ασφαλισμένου

Παρέχεται σύνταξη ανάλογη των συσσωρευμένων εισφορών στα δικαιούχα μέλη (σύζυγος - τέκνα) του θανόντος, εφόσον αυτοί υπάρχουν. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δικαιούχοι, οι εν λόγω συσσωρευμένες εισφορές ενισχύουν τυχόν ανισορροπίες του συστήματος.

Τα ορφανά τέκνα λαμβάνουν από το χρόνο του θανάτου του ενεργού ασφαλισμένου, πρόσκαιρες συντάξεις που ισοδυναμούν συνολικά με το ποσοστό η^κ των

συσσωρευμένων εισφορών, μέχρι και το z^* έτος της ηλικίας τους. Ο/η σύζυγος ηλικίας (x) τη στιγμή επέλευσης του θανάτου, κατά την ηλικία έναρξης καταβολής της σύνταξης, λαμβάνει ισόβια σύνταξη που ισοδυναμεί με το ποσοστό η^w των συσσωρευμένων εισφορών κατά την ημερομηνία θανάτου, όπως αυτές θα έχουν κεφαλαιοποιηθεί κατά την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης.

Σε κάθε περίπτωση θα ισχύει η σχέση :

$$(\eta^w + \eta^K = 1)$$

Για τον υπολογισμό της σύνταξης των ορφανών τέκνων από θάνατο ενεργού ισχύουν τα εξής:

$$\eta_c^K = \frac{\eta^K}{c}$$

όπου

- c : το πλήθος των ορφανών τέκνων
- η^K : συνολικό ποσοστό ορφανών τέκνων
- η_c^K : ποσοστό ανά ορφανό τέκνο

Το ποσό των συσσωρευμένων εισφορών το χρόνο επέλευσης του θανάτου του ενεργού ασφαλισμένου, επί το ποσοστό η_c^K αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό της απονεμόμενης σύνταξης κάθε ορφανού τέκνου.

Ως Δ_x για τον υπολογισμό του AF_x χρησιμοποιείται ο ακόλουθος τύπος :

$$\Delta_x = \ddot{a}_{z^*-z_c} - \theta_1$$

όπου

- θ_1 : παράγοντας με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη το πλήθος των καταβολών κατά τη διάρκεια του έτους
- $\ddot{a}_{z^*-z_c}$: βέβαια ράντα $z^* - z_c$ ετήσιων καταβολών για κάθε ορφανό τέκνο
- z_c : η ηλικία ορφανού τέκνου c
- z^* : η μέγιστη ηλικία τέκνου μέχρι την οποία καταβάλλεται η πρόσκαιρη σύνταξη

Για τον υπολογισμό της σύνταξης του/της συζύγου, βάση αποτελεί το ποσοστό η^w των συσσωρευμένων εισφορών κατά την ημερομηνία θανάτου του ενεργού ασφαλισμένου, όπως αυτές θα έχουν νοητά κεφαλαιοποιηθεί κατά την ημερομηνία έναρξης καταβολής

της σύνταξης. Ως Δ_x για τον υπολογισμό του AF_x σε κάθε περίπτωση γίνεται χρήση της κατάλληλης ράντας που αντιστοιχεί στην ηλικία του/της συζύγου κατά την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης.

ν) Αναπροσαρμογή Συντάξεων-Μηχανισμός Εξισορρόπησης

Η αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, καθορίζεται ως εξής :

$$P_t = (1 + \gamma_t)P_{t-1}$$

Όπου

$$\gamma_t = \min([1 + g_{t-2} - r] - 1, \text{CPI}_{t-1})$$

και

P_t : η σύνταξη έτους t

g_{t-2} : η ετήσια μεταβολή της βάσης υπολογισμού των εισφορών του έτους $t-2$ και υπολογίζεται σύμφωνα με τους τύπους της παραγράφου 4.V.i)

r : επιτόκιο προεξόφλησης των περιοδικών καταβολών της σύνταξης

CPI_{t-1} : Δείκτης τιμών καταναλωτή του έτους $t-1$

Σύμφωνα με το άρθρο 96 του νόμου 4387/2016, σε περίπτωση ελλειμμάτων λειτουργεί αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης, ο οποίος αποκλείει απολύτως κάθε αναπροσαρμογή των συντάξεων.

Κατά τη χρονική περίοδο αυξημένων εισφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 97 του νόμου, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται στην περίπτωση που, εάν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα του Ταμείου, το αποτέλεσμα είναι είτε αρνητικό είτε μικρότερο από το 0,5% των εισφορών, λαμβάνοντας υπόψη τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

Μετά την προαναφερόμενη περίοδο οι συντάξεις δεν θα αναπροσαρμόζονται σε περίπτωση που αν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα, το αποτέλεσμα θα προκύπτει αρνητικό. Περαιτέρω της προαναφερόμενης διαδικασίας και μόνο στην περίπτωση δημιουργίας ελλειμμάτων, θα γίνεται χρήση περιουσιακών στοιχείων του Κλάδου της Επικουρικής ασφάλισης.

vi) ΛΕΠΕΤΕ

Στην ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ υπάγονται οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι των κάτωθι Ειδικών Λογαριασμών επικουρικής ασφάλισης του προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος ΑΕ: α) του Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΛΕΠΕΤΕ) και β) του Ειδικού Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος - Πρώην Προσωπικού Εθνικής Ακινήτων Α.Ε. (ΕΛΕΠΕΤΕ - Π.Π.ΕΘΝΑΚ).

Το ύψος της καταβλητέας σύνταξης (P) καθορίζεται ως ακολούθως:

α) Για τους ήδη συνταξιούχους και για όσους υπέβαλλαν αίτηση συνταξιοδότησης μέχρι 31.12.2018, εφαρμόζεται ο ακόλουθος τύπος: $P = 0,45\% * \text{έτη ασφάλισης} * \text{συντάξιμες αποδοχές}$. Ως συντάξιμες αποδοχές νοείται ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου υπολογίστηκε η χορηγηθείσα σύνταξη.

β) Για όσους υπέβαλλαν ή υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης από 1.1.2019 και εφεξής εφαρμόζεται ο ακόλουθος τύπος: $(P) = (i) + (ii)$, όπου (i) = $0,45\% * \text{έτη ασφάλισης} * \text{συντάξιμες αποδοχές}$, για το διάστημα ασφάλισης έως και 31.12.2014 και (ii) το Σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης (NDC) και ο τύπος

$$P_{x,t}^{NDC} = AF_x \sum_{j=1}^a Con_j \prod_{k=j}^a (1 + g_k)$$

για διάστημα ασφάλισης από 1.1.2015, όπως ισχύει για όλους τους ασφαλισμένους του τ. ΕΤΕΑΕΠ. Ως «συντάξιμες αποδοχές» θεωρούνται οι συντάξιμες αποδοχές, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 96 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει.

Εάν το καταβλητέο κατά τις 31.12.2019 ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει μετά τον επανυπολογισμό αυτών, σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στους δικαιούχους ως προσωπική διαφορά, μέχρι τις 31.12.2024 και από 1.1.2025 και εφεξής οι συντάξεις καταβάλλονται στο ποσό που διαμορφώνεται βάσει της παραγράφου 2 του παρόντος. Από 1.1.2025 και εφεξής, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται.

Οι ασφαλισμένοι του ΛΕΠΕΤΕ και του ΕΛΕΠΕΤΕ-ΠΠΕΘΝΑΚ από 1/1/2019 καθίστανται ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΕΑΕΠ και διέπονται ως προς τις εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη, το χρόνο ασφάλισης, τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος σε σύνταξη και κάθε άλλο θέμα που αφορά στην ασφάλιση και στις παροχές, από τις διατάξεις της νομοθεσίας του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ. Ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε ή αναγνωρίστηκε και εξαγοράστηκε στο ΛΕΠΕΤΕ και στον ΕΛΕΠΕΤΕ-ΠΠΕΘΝΑΚ λογίζεται ότι πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ .

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) καταβάλλει στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ για τα έτη 2018 έως 2032 επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά, η οποία δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της σύνταξης του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ, ούτε προσαυξάνει τη σύνταξη αυτή, και η οποία ανέρχεται κατ' έτος σε ποσοστό 12% επί των μεικτών αποδοχών των απασχολούμενων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους.

5. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το Ν.4336/2015, από 1.1.2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος ορίζονται το 62ο έτος της ηλικίας με 40 έτη ασφάλισης και το 67ο έτος της ηλικίας με 15 έτη ασφάλισης. Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, ορίζεται το 62ο έτος της ηλικίας με 15 χρόνια ασφάλισης.

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων θα ανακαθορίζονται ανά τριετία σύμφωνα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. αρχής γενομένης από 1.1.2021. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και, κατά την πρώτη εφαρμογή της, θα ληφθεί υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010-2020. Ως το τέλος του 2021, σε ορισμένες περιπτώσεις εφαρμόζεται μεταβατική περίοδος με ευνοϊκότερα όρια για την ηλικία συνταξιοδότησης.

Δικαίωμα για απονομή επικουρικής σύνταξης αποκτάται εφόσον έχει απονεμηθεί κύρια σύνταξη.

6. ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ

Εφαρμόζεται κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών και τηρούνται επαρκή και κατάλληλα περιουσιακά στοιχεία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων καταβολής συνταξιοδοτικών παροχών.

I. Ασφαλιστέα Πρόσωπα

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών υπάγονται υποχρεωτικά όλοι οι νεοεισερχόμενοι και πρωτοασφαλιζόμενοι στην αγορά εργασίας από 1η Ιανουαρίου 2022, που θα ήταν σε κάθε περίπτωση ασφαλιστέοι για επικουρική σύνταξη στο

σύστημα NDC . Επίσης κατά το 2023 μπορούν να υπαχθούν εφόσον το επιθυμούν, όσοι θα είναι κάτω των 35 ετών, έχουν υποχρεωτική ασφάλιση και συμμετέχουν ήδη στο NDC σύστημα επικουρικής σύνταξης. Επιπλέον μπορούν να υπάγονται από 1/1/2023 όσοι δεν έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση και είναι κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και νεοεισερχόμενοι αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής, εφόσον το επιθυμούν.

II. Ασφαλιστέοι Κίνδυνοι

Καλύπτονται οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι του γήρατος, της αναπηρίας και του θανάτου και ως εκ τούτου θα καταβάλλονται συντάξεις γήρατος, συντάξεις αναπηρίας και συντάξεις επιβιωσάντων.

III. Εισφορές

Στο νέο σύστημα διατηρούνται τα προβλεπόμενα ποσοστά εισφορών για τους μισθωτούς, καθώς και τα προβλεπόμενα ποσά για τους αυτοτελώς απασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες, στα επίπεδα του υφιστάμενου συστήματος καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση NDC. Δημιουργούνται ατομικοί λογαριασμοί των ασφαλισμένων όπου συσσωρεύονται οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλουν και οι ετήσιες αποδόσεις, αφαιρουμένων των εκάστοτε ετησίων επενδυτικών εξόδων.

IV. Παροχές

Οι παροχές θα καταβάλλονται με βάση το συσσωρευμένο κατά τη συνταξιοδότηση ποσό στον ατομικό λογαριασμό του ασφαλισμένου, και με βάση κατάλληλη ράντα.

Αν ο αντίστροφος της κατά περίπτωση ράντας, οριστεί ως AF_x τότε για άτομο ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση, το ποσό της ετήσιας απονεμόμενης από το κεφαλαιοποιητικό σύστημα σύνταξης για το έτος t , προκύπτει από τον παρακάτω τύπο :

$$P_{x,t}^{DC} = AF_x \sum_{j=1}^a Con_j \prod_{k=j}^a (1 + l_k)$$

όπου

Con_j : οι συνολικές ετήσιες εισφορές του έτους j

a : έτη συσσώρευσης εισφορών

l_k : η ετήσια απόδοση επενδύσεων του έτους k

Για τον υπολογισμό ισόβιας σύνταξης γήρατος για άτομο ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση και φύλου s θα γίνεται χρήση ισόβιας ράντας ζωής ως εξής :

$$\ddot{a}_{x,s} = \sum_{t=0}^{\omega-x-1} {}_tP_{x,s} v^t$$

όπου

- s : φύλο (m για άνδρα και f για γυναίκα)
- ${}_tP_{x,s}$: πιθανότητα άτομο ηλικίας (x) και φύλου s να βρίσκεται στη ζωή στην ηλικία ($x+t$)
- x : ηλικία συνταξιοδότησης
- ω : τελευταία ηλικία του Πίνακα Επιβίωσης
- $v = (1+i)^{-1}$: προεξοφλητικός παράγοντας
- i : επιτόκιο προεξόφλησης των περιοδικών καταβολών της σύνταξης

Για τη σύνταξη γήρατος μεταβιβαζόμενης σε δικαιούχους, προκειμένου να προσδιοριστεί το ετήσιο ποσό της σύνταξης του δικαιούχου ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση, για το έτος της πρώτης καταβολής, το AF_x θα υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο :

$$AF_x = \frac{1}{\Delta_x}$$

όπου

$$\Delta_x = (\ddot{a}_{x,m} + A_{x,m})\beta + (\ddot{a}_{x,f} + A_{x,f})(1-\beta) - \theta$$

$$\ddot{a}_{x,s} = \sum_{t=0}^{\omega-x-1} {}_tP_{x,s} v^t \text{ για τη σύνταξη του Δικαιούχου}$$

$$A_{x,s} = \sum_{t=0}^{\omega-x-1} {}_tP_{x,s} q_{x+t,s} v^{t+0.5} \left[W_{x+t+0.5,s} \eta_1 \ddot{a}_{\psi_{x+t+0.5,s}}^w + K_{x+t+0.5,s} \eta_2 \ddot{a}_{z^* - z_{x+t+0.5,s}} \right] \text{ για τη}$$

σύνταξη των Δικαιούχων

Επίσης

- s : φύλο (m για άνδρα και f για γυναίκα)
- ${}_tP_{x,s}$: πιθανότητα άτομο ηλικίας (x) και φύλου s να βρίσκεται στη ζωή στην ηλικία ($x+t$)

x	: ηλικία συνταξιοδότησης
ω	: τελευταία ηλικία του Πίνακα Επιβίωσης
$q_{x+t,s}$: πιθανότητα άτομο ηλικίας $(x+t)$ και φύλου s να μην βρίσκεται στη ζωή στην ηλικία $(x+t+1)$
$W_{x+t,s}$: ποσοστό ατόμων ηλικίας $(x+t)$ και φύλου s που πεθαίνουν πριν προλάβουν να γίνουν $(x+t+1)$, και έχουν σύζυγο στη ζωή
$K_{x+t,s}$: μέσο πλήθος προστατευόμενων τέκνων στη ζωή, ατόμου ηλικίας $(x+t)$ και φύλου s που πεθαίνει πριν προλάβει να γίνει $(x+t+1)$
$\psi_{x+t,s}$: μέση ηλικία συζύγου ατόμου ηλικίας $(x+t)$ και φύλου s που πεθαίνει πριν προλάβει να γίνει $(x+t+1)$
$Z_{x+t,s}$: μέση ηλικία τέκνων ατόμου ηλικίας $(x+t)$ και φύλου s που πεθαίνει πριν προλάβει να γίνει $(x+t+1)$
z^*	: μέγιστη ηλικία τέκνου μέχρι την οποία καταβάλλεται η μεταβιβαζόμενη σύνταξη
η_1	: ποσοστό μεταβίβασης της σύνταξης συνταξιούχου στο/στη σύζυγο
η_2	: ποσοστό μεταβίβασης της σύνταξης συνταξιούχου σε κάθε τέκνο
$v = (1+i)^{-1}$: προεξοφλητικός παράγοντας
i	: επιτόκιο προεξόφλησης των περιοδικών καταβολών της σύνταξης
β	: αναλογία των εισφορίσιμων αποδοχών των ανδρών στο σύνολο των εισφορίσιμων αποδοχών
θ	: παράγοντας με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη το πλήθος των καταβολών κατά τη διάρκεια του έτους
$\ddot{a}_{z^* - z_{x+t+0.5,s} }$: βέβαια ράντα $z^* - z_{x+t+0.5,s}$ ετήσιων καταβολών
$\ddot{a}_{\psi_{x+t+0.5,s}}^w$: ισόβια ράντα ζωής χήρου/ας με βάση την πιθανότητα να είναι στη ζωή και να μην έχει ξαναπαντρευτεί

και

$$W_{x+0.5} = \frac{W_x + W_{x+1}}{2}, \quad K_{x+0.5} = \frac{K_x + K_{x+1}}{2}$$

$$\psi_{x+0.5} = \frac{\psi_x + \psi_{x+1}}{2}, \quad z_{x+0.5} = \frac{z_x + z_{x+1}}{2}$$

$$\ddot{a}_{\psi_{x+0.5}}^w = (1 - (\psi_{x+0.5} - [\psi_{x+0.5}])) \ddot{a}_{[\psi_{x+0.5}]}^w + (\psi_{x+0.5} - [\psi_{x+0.5}]) \ddot{a}_{[\psi_{x+0.5}+1]}^w$$

$$\ddot{a}_{z^* - z_{x+0.5}|} = (1 - (z_{x+0.5} - [z_{x+0.5}])) \ddot{a}_{z^* - [z_{x+0.5}]} + (z_{x+0.5} - [z_{x+0.5}]) \ddot{a}_{z^* - [z_{x+0.5}+1]}$$

Για τη σύνταξη αναπηρίας και τη σύνταξη δικαιούχων από θάνατο ενεργού ασφαλισμένου, προκειμένου να προσδιοριστεί το ετήσιο ποσό της σύνταξης στη

συνταξιοδότηση, για το έτος της πρώτης καταβολής εφαρμόζονται ανάλογα κατάλληλες ράντες με χρήση του επιτοκίου προεξόφλησης *i*.

7. ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Για την πραγματοποίηση της αναλογιστικής μελέτης έγινε χρήση των ιστορικών δεδομένων, των αναλυτικών στοιχείων ασφαλισμένων και συνταξιούχων, των στατιστικών και οικονομικών στοιχείων και αναλυτικών πληροφοριών, που παρασχέθηκαν στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή από το τ.ΕΤΕΑΕΠ, την ΗΔΙΚΑ, και την ΓΔΟΥ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Οι αναλογιστικές προβολές στηρίζονται σε στοιχεία με έτος βάσης 2019.

Οι αναλυτικές βάσεις δεδομένων που παρασχέθηκαν στην ΕΑΑ περιείχαν πληροφορίες κατ' άτομο (π.χ. έτη ασφάλισης, μισθό, σύνταξη, προσωπική διαφορά, ασφαλιστικές εισφορές, ηλικία πρώτης ασφάλισης, πυκνότητα καταβολής εισφορών). Τα προαναφερθέντα αφορούν το σύνολο των ασφαλισμένων και συνταξιούχων μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων του συνταξιοδοτικού συστήματος επικουρικής ασφάλισης. Για τα στατιστικά οικογενειακής κατάστασης, έγινε χρήση των στοιχείων της περιόδου 2012-2018 για τα οποία υπήρχε πληρότητα.

Η διαδικασία συλλογής και ανάλυσης ποιότητας και πληρότητας των δεδομένων που έλαβε η ΕΑΑ για την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης συνοψίζεται στα παρακάτω βήματα:

- Λήψη των δεδομένων τα οποία αποστέλλονται από τις προαναφερθείσες πηγές σε ηλεκτρονική μορφή.
- Επεξεργασία των δεδομένων
- Έλεγχος ποιότητας και πληρότητας των δεδομένων.
- Αποστολή στις προαναφερθείσες πηγές των περιπτώσεων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.
- Λήψη εκ νέου των δεδομένων από τις κατά περίπτωση πηγές όπου κρίνεται αναγκαίο να γίνουν τροποποιήσεις.
- Πινακοποίηση δεδομένων για την εισαγωγή τους στο μοντέλο που διαθέτει η ΕΑΑ.

Για την επικουρική ασφάλιση δόθηκαν αναλυτικά δεδομένα για 3.413.831 ενεργούς ασφαλισμένους. Το 0,04% δεν είχε ηλικία ή η εγγραφή για την ηλικία ήταν εσφαλμένη. Οι εγγραφές χωρίς ηλικία μοντελοποιήθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων ασφαλισμένων. Σύμφωνα με τα δεδομένα για την επικουρική σύνταξη με

ημερομηνία 31.12.2019, οι άνδρες με γνωστή ηλικία ανέρχονταν σε 1.882.463 με μέση ηλικία 41,6έτη και οι γυναίκες με γνωστή ηλικία σε 1.590.029 με μέση ηλικία 40,7 έτη.

Το πλήθος των επικουρικών συντάξεων κατά την 31.12.2019 ανέρχονταν σε 1.241.783 (606.099 άνδρες με μέση ηλικία 72,2έτη και 635.684 γυναίκες με μέση ηλικία 71,9 έτη). Το 0,04% των εγγραφών του αρχείου δεν είχε ηλικία ή η εγγραφή για την ηλικία ήταν εσφαλμένη. Οι εγγραφές χωρίς ηλικία μοντελοποιήθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων συνταξιούχων.

Πίνακες με τα στατιστικά στοιχεία παρατίθενται στο Παράρτημα Ι και με την παρουσία στο Παράρτημα ΙΙ .

8. ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Για την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης, σε όλες τις αναλογιστικές προβολές που πραγματοποιήθηκαν, έγινε χρήση των μακροοικονομικών και δημογραφικών παραδοχών για την περίοδο 2019-2070 με έτος βάσης 2019 του AWG (Ageing Working Group) της EPC (Economic Policy Committee).

Οι μακροοικονομικές αυτές παραδοχές βασίζονται σε δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (Eurorop 2019) που αφορούν τον πληθυσμό, τη θνησιμότητα και το προσδόκιμο ζωής.

Επίσης ελήφθησαν και λοιπές παραδοχές με βάση τα στατιστικά στοιχεία των Φορέων.

i) Δημογραφικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της EUROSTAT ο πληθυσμός της Ελλάδας από 10,7 εκατομμύρια το 2019 μειώνεται σε 8,6 εκατομμύρια το 2070. Επιπλέον, ο δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων (πληθυσμός ηλικίας 65+ προς πληθυσμό ηλικίας 20-64) αυξάνεται από 37,9 το 2019, σε 68,2 το 2050 και στη συνέχεια μειώνεται σε 65,2 το 2070.

Επίσης το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση, για τους άνδρες, αναμένεται να αυξηθεί από 79,0 το 2019 σε 86,4 το 2070 και για τις γυναίκες από 84,3 το 2019 σε 90,3 το 2070. Το προσδόκιμο ζωής της ηλικίας 65 ετών των ανδρών αναμένεται να αυξηθεί από 18,8 το έτος βάσης σε 23,9 στο τέλος της περιόδου προβολής, ενώ για τις γυναίκες από 21, 8, σε 26,7. Το προσδόκιμο ζωής των 65 ετών αποτελεί σημαντικό

παράγοντα για τις αναλογιστικές προβολές, καθώς η νομοθετημένη ηλικία συνταξιοδότησης συνδέεται αυτόματα με αυτόν τον παράγοντα.¹

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη των βασικών δημογραφικών μεγεθών:

Πίνακας 1 - Εξέλιξη βασικών δημογραφικών μεγεθών							
	2019	2030	2040	2050	2060	2070	Έτος με υψηλότερη τιμή
Πληθυσμός (σε χιλιάδες)	10.710,6	10.283,0	9.891,4	9.481,0	9.014,8	8.585,4	2019
Ρυθμός μεταβολής πληθυσμού.	-0,2	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	2019
Δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων (pop65+/pop20-64)	37,9	46,1	57,8	68,2	67,3	65,2	2054
Σχέση υπερηλικών προς το σύνολο των ηλικιωμένων (pop80+/pop65+)	32,3	32,1	34,1	38,7	45,9	46,4	2064
Προσδόκιμο ζωής στη γέννηση-Άνδρες	79,0	80,8	82,4	83,8	85,2	86,4	2070
Προσδόκιμο ζωής στην ηλικία 65-Άνδρες	18,8	20,0	21,1	22,1	23,0	23,9	2070
Προσδόκιμο ζωής στη γέννηση-Γυναίκες	84,3	85,7	86,9	88,1	89,3	90,3	2070
Προσδόκιμο ζωής στην ηλικία 65-Γυναίκες	21,8	22,9	23,9	24,9	25,8	26,7	2070

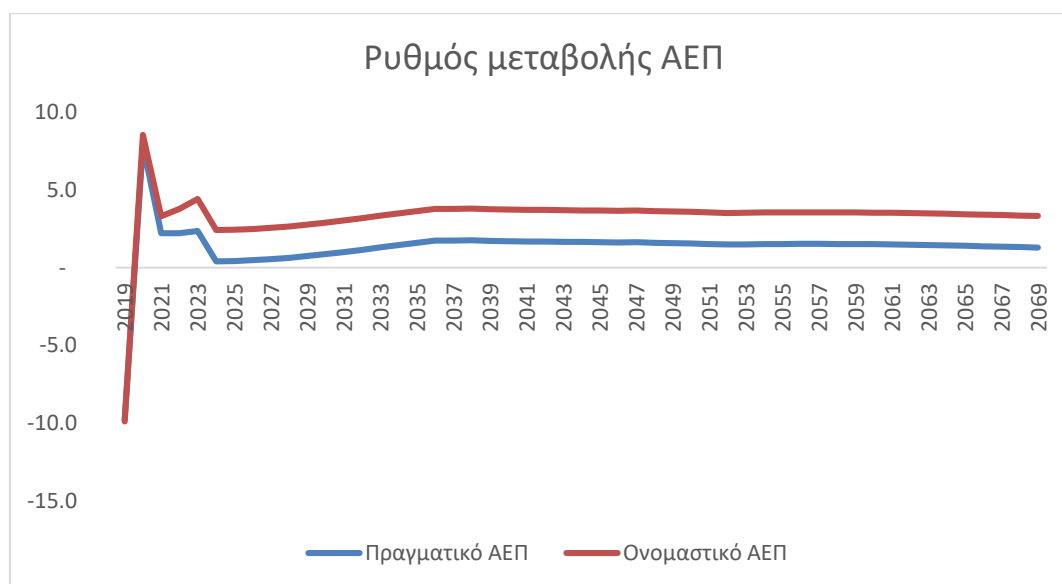
¹ Η διάταξη στην οποία προβλέπεται ότι τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων θα ανακαθορίζονται σύμφωνα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της EUROSTAT βρίσκεται στις αναλογιστικές προβολές εφαρμογή στα έτη 2024, 2033, 2042, 2054 και 2063, όπου η ηλικία αυτή αυξάνεται κατά ακέραιο έτος.

ii) Μακροοικονομικές παραδοχές

Με βάση τις μακροοικονομικές παραδοχές, προβλέπεται ότι η συμμετοχή του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό αναμένεται να αυξηθεί για τους εργαζόμενους της ηλικιακής ομάδας 20-64 από 73,8% το 2019, σε 82,2% το 2070 (πίνακας 2). Επίσης το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων της ηλικιακής ομάδας 20-64 αναμένεται να αυξηθεί από 60,9 το 2019 σε 76,5 το 2070.

Πίνακας 2 : Δείκτες Εργατικού Δυναμικού							
	2019	2030	2040	2050	2060	2070	Έτος με υψηλότερη τιμή
Συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό (15-64)	68,3	71,5	73,8	75,6	75,6	75,9	2070
Δείκτης Απασχόλησης (15-64)	56,3	62,7	66,7	70,2	70,3	70,6	2070
Ρυθμός μεταβολής απασχόλησης (15-64)	2,5	-0,1	-0,6	-0,4	-0,4	-0,4	2021
Δείκτης Ανεργίας (15-64)	17,6	12,2	9,6	7,2	7,0	7,0	2020
Συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό (20-64)	73,8	77,4	79,5	81,8	82,1	82,2	2070
Δείκτης Απασχόλησης (20-64)	60,9	68,0	71,9	76,0	76,4	76,5	2070

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται η προβλεπόμενη, με βάση τις μακροοικονομικές παραδοχές, εξέλιξη του πραγματικού και του ονομαστικού ΑΕΠ της Χώρας.

Πίνακες με τις μακροοικονομικές παραδοχές παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

iii) Αποδόσεις Επενδύσεων

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του κόστους μετάβασης, λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο πληθωρισμό της τάξης του 2%², λήφθηκε απόδοση επενδύσεων ύψους 3%.

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο πληθωρισμό της τάξης του 2%, για το επιτόκιο απόδοσης επενδύσεων πραγματοποιήθηκαν τρία σενάρια. Στο πρώτο σενάριο χρησιμοποιήθηκαν οι παραδοχές του AWG για το Ageing Report 2021 (AR2021) για τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα, που προβλέπουν σταδιακή σύγκλιση στο 2% πραγματικό επιτόκιο ή 4% ονομαστικό επιτόκιο, ως το 2050 και σταθερό σ' αυτή την τιμή στη συνέχεια. Στα άλλα δυο σενάρια χρησιμοποιήθηκαν «συμμετρικά» επιτόκια του προαναφερθέντος με πραγματικά επιτόκια 1% και 2.5% (3% και 4.5% ονομαστικά επιτόκια αντίστοιχα) σταθερά σ' όλη την περίοδο προβολής.

Ονομαστική Απόδοση επενδύσεων σύμφωνα με τις παραδοχές του AR2021	
Περίοδος	Μέση Ονομαστική Απόδοση Επενδύσεων
2022-2035	2,56%
2036 - 2049	3,41%
2050 - 2070	4,00%

² Μακροοικονομικές παραδοχές AWG

iv) Κόστος μετάβασης-Παράμετροι κλειστού NDC συστήματος

Το κόστος μετάβασης εκτιμήθηκε με βάση την περιγραφή για τη μεταρρύθμιση που δόθηκε στην ΕΑΑ. Δηλαδή ελήφθη υπόψη ότι α) η εφαρμογή της νέας επικουρικής δεν θα επηρεάσει/θίξει τις συντάξεις και τα ασφαλιστικά δικαιώματα των ασφαλισμένων/συνταξιούχων του υφιστάμενου NDC συστήματος επικουρικής ασφάλισης, β) Τα επόμενα έτη και μέχρι την πλήρη μετάβαση στο νέο σύστημα, το υφιστάμενο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα χρηματοδοτείται έμμεσα ή άμεσα από τον προϋπολογισμό με τρόπο που να αναπληρώνεται πλήρως η ταμειακή απώλεια που υφίσταται ετησίως το παλιό NDC σύστημα από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης και την εισαγωγή του νέου DC συστήματος κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης και γ) η ετήσια ταμειακή απώλεια θα είναι συνδυασμός της απώλειας εσόδων λόγω μη είσπραξης εισφορών, της εξοικονόμησης εξόδων λόγω μη καταβολής παροχών και λόγω μείωσης λειτουργικών εξόδων. Συγκεκριμένα θα ισούται με: Ετήσιες «υποχρεωτικές» εισφορές στο DC - Ετήσιες «ισοδύναμες» παροχές του DC - Ετήσια Εξοικονόμηση Λειτουργικών εξόδων.

Ως εκ τούτου για την εκτίμηση της επιπρόσθετης χρηματοδότησης που θα απαιτηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, ως νοητή απόδοση συσώρευσης εισφορών (gk) και ως αναπροσαρμογή συντάξεων (γ) του κλειστού NDC συστήματος λήφθηκαν τα ποσοστά που προκύπτουν για την ανοιχτή ομάδα.

Σημειώνεται ότι το σύστημα NDC είναι αυτορρυθμιζόμενο και απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία του είναι η εφαρμογή του σε ανοιχτή ομάδα ασφαλισμένων, δηλαδή απαιτείται η συνεχής ροή πρωτοασφαλιζόμενων νεοεισερχόμενων, άλλως επηρεάζονται παράμετροι του συστήματος (π.χ. εικονική απόδοση αρνητική από ένα σημείο και μετά / απώλεια «κεφαλαίου» προσυνταξιοδοτική περίοδος, αναπροσαρμογή καταβαλλόμενων συντάξεων). Στο σύστημα της νοητής κεφαλαιοποίησης οι ασφαλισμένοι είναι εκτεθειμένοι στα δημογραφικά και μακροοικονομικά δεδομένα.

v) Ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης

Λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο πληθωρισμό της τάξης του 2%, που χρησιμοποιήθηκε στις προβολές, για τον υπολογισμό του κόστους μετάβασης χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω σενάρια ως προς το ονομαστικό επιτόκιο

προεξόφλησης, ώστε να αναδειχθεί η μεγάλη ευαισθησία των αποτελεσμάτων σε παρούσες αξίες ως προς το επιτόκιο προεξόφλησης.

1°	2,5%
2°	3,0%
3°	3,5%
4°	4,0%

vi) Λειτουργικές Δαπάνες

Για την προβολή των λειτουργικών δαπανών ελήφθησαν υπόψη τα δεδομένα που αφορούν την επικουρική ασφάλιση στο έτος βάσης και προβλήθηκαν ως το 2070 προσαυξανόμενα με το ΔTK. Από το 2022 και εφεξής τα έξοδα που προέκυψαν από την αρχική προβολή επιμερίστηκαν στα δυο συστήματα. Ειδικότερα για τον προσδιορισμό του κόστους μετάβασης που αφορά την κλειστή ομάδα των ασφαλισμένων και συνταξιούχων που θα παραμείνει στο σύστημα NDC, από το 2022 και για την πρώτη δεκαετία της προβολής ελήφθησαν αυτά της ανοιχτής ομάδας. Στη συνέχεια ελήφθησαν μειούμενα ετησίως κατά 2%, καθώς εκτιμάται ότι το λειτουργικό κόστος στο σύστημα αυτό θα απομειώνεται σταδιακά λόγω και της σταδιακής μείωσης των ασφαλισμένων. Για το νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα ελήφθη υπόψη το υπόλοιπο τμήμα των λειτουργικών δαπανών της που θα πρέκυπταν για την ανοιχτή ομάδα. Τα έξοδα αυτά ελήφθησαν υπόψη στην εξέλιξη σχηματισμού της περιουσίας του συστήματος αυτού. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την κάλυψή τους. Δεν ελήφθησαν υπόψη έξοδα, που αφορούν την ίδρυση, εγκατάσταση και οργάνωση του νέου συστήματος.

vii) Ράντες & Αναπροσαρμογή Συντάξεων στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα

Οι ράντες με τις οποίες υπολογίζεται η καταβλητέα σύνταξη ελήφθησαν ως ισόβιες ράντες ζωής με μεταβίβαση ,επικαιροποιούνται ανά τριετία, με βάση τις δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (Eurorop 2019), που αφορούν στην εξέλιξη του προσδόκιμου ζωής. Επίσης, καθώς η ασφάλιση χαρακτηρίζεται ως κοινωνική και επειδή οι γυναίκες έχουν μεγαλύτερο προσδόκιμο ζωής από τους άντρες, λήφθηκε υπόψη στους υπολογισμούς ενιαία ράντα που προκύπτει από στάθμιση με βάση την αναλογία των εισφορίσιμων αποδοχών ανά φύλο στις $\ddot{a}_{x,m}$ και $\ddot{a}_{x,f}$ αντίστοιχες ισόβιες ράντες ζωής για άνδρα και γυναίκα ηλικίας (x) στη συνταξιοδότηση.

Για τον υπολογισμό των ραντών στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα λήφθηκαν υπόψη τα προαναφερθέντα στην ανωτέρω παράγραφο iii), πραγματικά επιτόκια αποδόσεων.

Όσον αφορά τα ποσοστά τα σχετικά με τη μεταβίβαση σύνταξης, ελήφθησαν τα ποσοστά που εφαρμόζονται και στο ισχύον σύστημα.

Μετά το πρώτο έτος καταβολής της σύνταξης, έχει ληφθεί υπόψη ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων ίση με τον ΔΤΚ. Δεν εφαρμόζεται αναπροσαρμογή των συντάξεων κατά την επικαιροποίηση των ραντών κάθε τρία έτη.

viii) Λοιπές Παραδοχές

Για την εκτίμηση του ετήσιου αποτελέσματος κάθε έτους της προβολής και για τα δυο συστήματα, ελήφθησαν υπόψη τόσο οι λειτουργικές δαπάνες, όσο και τα έσοδα από επενδύσεις μειωμένα κατά τα έξοδα επενδύσεων.

Για τον προσδιορισμό του κόστους μετάβασης που αφορά την κλειστή ομάδα των ασφαλισμένων και συνταξιούχων που θα παραμείνει στο σύστημα NDC, στις αναλογιστικές προβολές ελήφθησαν υπόψη και οι εκτιμήσεις για τις εκκρεμείς συντάξεις κατά την 31.12.2019, καθώς και τα αναδρομικά ποσά που αντιστοιχούν σε αυτές.

9. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΑΑ

Οι προβολές έγιναν με το μοντέλο του ILO³ που διαθέτει η ΕΑΑ, προσαρμοσμένο στο ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα, το οποίο εκτιμάει μελλοντικά κόστη με τη μέθοδο "cohort decomposition". Με βάση τη μέθοδο αυτή τα δεδομένα ομαδοποιούνται και εξετάζονται κατά ένα κοινό χαρακτηριστικό και εν προκειμένω την ηλικία.

Οι διαφορετικές καταστάσεις (ενεργός ασφαλισμένος, συνταξιούχος, κλπ) ενός cohort και οι συναφείς παράμετροι (π.χ. μέσος μισθός, μέση σύνταξη) παρέχονται από το μοντέλο κάθε έτος κατά τη διάρκεια της προβολής⁴.

Κάθε cohort προβάλλεται κατ' έτος με βάση πιθανότητες μετάβασης σε νέα κατάσταση (mortality rate, retirement rate, invalidity rate), εφαρμόζοντας παράλληλα, όπου απαιτείται, τις σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και τις μεθόδους υπολογισμού και αναπροσαρμογής των παροχών.

Ο υπολογισμός των εισφορών γίνεται με χρήση του κατά περίπτωση ποσοστού εισφοράς και της αντίστοιχης βάσης υπολογισμού των εισφορών η οποία παρέχεται από το μοντέλο.

Για τις παροχές των ήδη συνταξιούχων κατά την ημερομηνία αποτίμησης και για τον υπολογισμό των μελλοντικών (μετά την ημερομηνία αποτίμησης) καταβολών συνταξιοδοτικών παροχών σε αυτούς και σε τυχόν δικαιούχους τους, λαμβάνονται υπόψη ως δεδομένα:

- Οι κατανομές των συντάξεων (πλήθος, μέση σύνταξη) ανά ομάδα συνταξιούχων με όμοια χαρακτηριστικά, φύλο, κατηγορία σύνταξης και ηλικία, που προκύπτουν με βάση αναλυτικό αρχείο συντάξεων.
- Οι δημογραφικές, μακροοικονομικές και λοιπές παραδοχές, οι οποίες αναλύονται στην ανωτέρω ενότητα 8.

Το ετήσιο ποσό σύνταξης κατά την ημερομηνία αποτίμησης προβάλλεται στο μέλλον κατ' έτος σε όλη τη διάρκεια προβολών, λαμβάνοντας υπόψη την ετήσια αύξηση των συντάξεων, την πιθανότητα διακοπής της σύνταξης (θάνατος συνταξιούχου,

³ The ILO Pension Model A Technical Guide, Public Finance, Actuarial and Statistics Unit Social Protection Department International Labour Office, Geneva

⁴ Αναλυτική περιγραφή : Iyer S., Actuarial Mathematics of social security pensions, Geneva (ILO/ISSA), 1999, Chapter 5

ενηλικίωση συνταξιούχων ορφάνιας, κλπ) καθώς και το ενδεχόμενο χορήγησης σύνταξης σε δικαιούχο(ους).

Επίσης, δεδομένου ότι οι σημερινοί ασφαλισμένοι δεν έχουν ακόμα συνταξιοδοτηθεί απαιτείται η εκτίμηση της συνταξιοδοτικής τους παροχής. Ως δεδομένα λαμβάνονται υπόψη:

- Κατανομές ανά ομάδα ασφαλισμένων με όμοια χαρακτηριστικά και νομικό πλαίσιο, φύλο και ηλικία, που προκύπτουν με βάση αναλυτικά αρχεία και αφορούν σε κατανομές: ασφαλισμένων, προϋπηρεσίας, μισθών, πυκνότητας εισφορών, συσσωρευμένων εισφορών, κλπ.
- Δημογραφικές, μακροοικονομικές και λοιπές παραδοχές, οι οποίες αναλύονται σε επόμενη ενότητα.

Η δημογραφική κατ' έτος προβολή των υφιστάμενων κατά την ημερομηνία αποτίμησης ασφαλισμένων γίνεται με βάση:

- πιθανότητες μετάβασης σε κατάσταση συνταξιούχου (mortality rate, retirement rate, invalidity rate),
- τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (heterogeneous retirement behaviour),
- το ενδεχόμενο χορήγησης σύνταξης σε δικαιούχο(ους).

Οι βασικές συνιστώσες για την περιγραφή της συνολικής χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος που εξετάστηκαν είναι οι ακόλουθες:

- Η Δημογραφική Εξέλιξη
- Η συνολική δαπάνη του συστήματος όσον αφορά στις παροχές και ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Οι συνολικές ασφαλιστικές εισφορές του συστήματος και ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Το ετήσιο αποτέλεσμα του συστήματος (ασφαλιστικές εισφορές και λοιπά έσοδα μείον παροχές και λοιπά έξοδα) και ως ποσοστό του ΑΕΠ

10. ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Με την παρούσα αναλογιστική μελέτη εξετάζεται μετάβαση της ασφάλισης για Επικουρική Σύνταξη από το σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC) διανεμητικού χαρακτήρα, σε κεφαλαιοποιητικό σύστημα, με έτος έναρξης το 2022.

Για την κλειστή ομάδα ασφαλισμένων που θα παραμείνουν στο σύστημα NDC και με βάση τα εναλλακτικά ποσοστά των συμμετεχόντων στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα που δόθηκαν από τον Υφυπουργό, εξετάστηκαν τα εξής σενάρια :

Σενάρια ως προς το ποσοστό μετάβασης πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα - Κλειστό NDC Σύστημα	Νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας από 1/1/2022 που υπάγονται υποχρεωτικά στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα	Ασφαλισμένοι κάτω των 35 ετών που συμμετέχουν υποχρεωτικά στο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης ως 31.12.2022, οι οποίοι επιλέγουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα κατά το 2023
Βασικό 20%	100%	20%
Σενάριο 10%	100%	10%
Σενάριο 30%	100%	30%

Για τα ανωτέρω σενάρια πραγματοποιήθηκαν υπολογισμοί και με τα τέσσερα ονομαστικά επιτόκια προεξόφλησης που αναφέρονται στην παράγραφο ν) της ενότητας 8.

Για το νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα και με βάση τα εναλλακτικά ποσοστά των συμμετεχόντων στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα που δόθηκαν από τον Υφυπουργό, εξετάστηκαν τα εξής σενάρια :

Σενάρια ως προς το ποσοστό συμμετοχής πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα - Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα	Νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας από 1/1/2022 που υπάγονται υποχρεωτικά στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα	Ασφαλισμένοι κάτω των 35 ετών που συμμετέχουν υποχρεωτικά στο NDC σύστημα επικουρικής ασφάλισης ως 31.12.2022, οι οποίοι επιλέγουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα κατά το 2023	Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς υποχρέωση επικουρικής ασφάλισης, κάτω των 35 ετών το 2023, καθώς και νεοεισερχόμενοι αυτής της κατηγορίας από το 2023 και στο εξής που επιλέγουν να ενταχθούν στο νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα
Βασικό 20%-5%	100%	20%	5%
Σενάριο 20%-10%	100%	20%	10%
Σενάριο 10%-5%	100%	10%	5%
Σενάριο 10%-10%	100%	10%	10%
Σενάριο 30%-5%	100%	30%	5%
Σενάριο 30%-10%	100%	30%	10%

Για τα ανωτέρω σενάρια πραγματοποιήθηκαν υπολογισμοί και με τα τρία επιτόκια απόδοσης επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο iii) της ενότητας 8.

11. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αναλογιστικής μελέτης σε δυο κεφάλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΟΗΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

A.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης είναι διανεμητικού χαρακτήρα, δηλαδή οι κατ' έτος παροχές (και λοιπά έξοδα) καλύπτονται από τις κατ' έτος καταβληθείσες εισφορές (και τα λοιπά έσοδα ή με χρήση περιουσιακών στοιχείων). Καθώς στο NDC σύστημα θα μειώνεται σταδιακά το πλήθος των ασφαλισμένων από κάποιο έτος και εφεξής και άρα και τα έσοδά του, εκτιμάται η ανάγκη για επιπλέον χρηματοδότηση, δηλαδή το κόστος μετάβασης από το NDC σύστημα στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα.

A.2 ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Όπως προαναφέρθηκε, στο σύστημα αυτό παραμένουν ασφαλισμένοι για σύνταξη έως και 31.12.2021 οι οποίοι και θα συνεχίσουν να καταβάλουν τις εισφορές τους σε αυτό μέχρι τη συνταξιοδότησή τους. Ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις που πρέπει να καλυφθούν, αφορούν στις παροχές των ήδη συνταξιούχων κατά την 31.12.2021 καθώς και στις μελλοντικές παροχές για επικουρική σύνταξη που θα λάβουν οι ασφαλισμένοι μέχρι την 31.12.2021 που θα παραμείνουν στο NDC σύστημα και οι ασφαλισμένοι που θα μεταβούν στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα για τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα, ως την ημερομηνία μετάβασης τους.

Στο βασικό σενάριο που θα παρατεθεί καθώς και στα λοιπά σενάρια, εξετάζεται η εξέλιξη του κλειστού διανεμητικού συστήματος με την προαναφερθείσα στην παράγραφο ν) της ενότητας 8 παρέμβαση στις παραμέτρους του NDC συστήματος, ώστε να διατηρείται το ύψος των συντάξεων της κλειστής ομάδας στο επίπεδο αυτού που θα λάμβανε με το ισχύον διανεμητικό σύστημα (αν η ομάδα των ασφαλισμένων παρέμενε ανοιχτή) και εκτιμάται το ύψος της επιπλέον χρηματοδότησης.

A.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ NDC

Οι ακόλουθοι πίνακες εμφανίζουν τα κύρια αποτελέσματα των εκτιμήσεων :

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 – 2070 (σε χιλ.)					
Ισχύον Σύστημα – Ανοιχτή Ομάδα NDC Συστήματος					
Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Συνολικό Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2021	3.449	925	80	285	1.290
2022	3.508	932	84	295	1.311
2023	3.561	942	88	305	1.335
2024	3.612	930	92	314	1.336
2025	3.608	933	96	324	1.352
2030	3.590	988	113	366	1.467
2035	3.560	1.083	132	397	1.612
2040	3.493	1.272	151	422	1.845
2045	3.410	1.354	168	440	1.962
2050	3.332	1.445	181	452	2.077
2055	3.258	1.410	190	454	2.054
2060	3.208	1.391	198	448	2.037
2065	3.171	1.336	202	436	1.974
2070	3.133	1.323	204	418	1.945

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 – 2070 (σε χιλ.)					
Νέο Σύστημα – Κλειστή Ομάδα NDC Συστήματος					
Σενάριο 10%					
Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Συνολικό Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2021	3.449	925	80	285	1.290
2022	3.410	932	84	295	1.311
2023	3.285	942	88	305	1.335
2024	3.260	930	92	314	1.336
2025	3.215	933	96	324	1.352
2030	2.910	988	113	366	1.467
2035	2.527	1.083	132	397	1.611
2040	2.033	1.272	150	420	1.842
2045	1.629	1.354	165	435	1.954
2050	1.194	1.444	175	442	2.061
2055	875	1.406	178	438	2.023
2060	553	1.378	174	425	1.977
2065	303	1.289	160	403	1.852
2070	88	1.172	137	373	1.682

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 – 2070 (σε χιλ.)

Νέο Σύστημα – Κλειστή Ομάδα NDC Συστήματος
 Βασικό Σενάριο 20%

Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Συνολικό Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2021	3.449	925	80	285	1.290
2022	3.410	932	84	295	1.311
2023	3.201	942	88	305	1.335
2024	3.176	930	92	314	1.336
2025	3.131	933	96	324	1.352
2030	2.827	988	113	366	1.467
2035	2.444	1.083	132	397	1.611
2040	1.951	1.272	150	420	1.842
2045	1.549	1.354	165	435	1.954
2050	1.116	1.444	175	442	2.061
2055	804	1.406	178	438	2.023
2060	503	1.378	174	425	1.977
2065	278	1.290	160	403	1.853
2070	83	1.173	137	373	1.683

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 – 2070 (σε χιλ.)

Νέο Σύστημα – Κλειστή Ομάδα NDC Συστήματος
 Σενάριο 30%

Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Συνολικό Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2021	3.449	925	80	285	1.290
2022	3.410	932	84	295	1.311
2023	3.117	942	88	305	1.335
2024	3.092	930	92	314	1.336
2025	3.048	933	96	324	1.352
2030	2.744	988	113	366	1.467
2035	2.361	1.083	132	397	1.611
2040	1.869	1.272	150	420	1.842
2045	1.468	1.354	165	435	1.954
2050	1.038	1.444	175	442	2.061
2055	732	1.406	178	438	2.023
2060	453	1.379	174	425	1.978
2065	254	1.291	160	403	1.854
2070	79	1.173	137	373	1.683

Στο σενάριο στο οποίο έχει ληφθεί υπόψη ποσοστό μετάβασης 10%, το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε 84 χιλιάδες ήδη ασφαλισμένους ηλικίας ως 35 ετών το 2023 που θα επιλέξουν τη συνέχιση της ασφάλισής τους στο νέο σύστημα. Αντίστοιχα, το 20% αυτών, που λαμβάνεται στο βασικό σενάριο, είναι περίπου 168 χιλιάδες ασφαλισμένοι και το 30% αντιστοιχεί σε 252 χιλιάδες

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το σύστημα NDC είναι αυτορρυθμιζόμενο. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία του συστήματος NDC είναι η εφαρμογή του σε ανοιχτή ομάδα ασφαλισμένων, δηλαδή απαιτείται η συνεχής ροή πρωτοασφαλιζόμενων νεοεισερχόμενων, άλλως επηρεάζονται παράμετροι του συστήματος.

Αν η ασφαλισμένη ομάδα από ανοιχτή ομάδα (συνεχής ροή νεοεισερχόμενων) μετατραπεί σε κλειστή ομάδα (καμιά είσοδος νεοεισερχόμενου πρωτοασφαλιζόμενου από 1/1/2022 και μετά), το σύστημα NDC δεν μπορεί να λειτουργήσει ως αυτορρυθμιζόμενο.

Ειδικότερα, με τη ΜΗ είσοδο νεοεισερχόμενων πρωτοασφαλιζόμενων από 1/1/2022 και μετά, σταδιακά η βάση εισφορών, περίπου από το 2035 και μετά, θα μειώνεται συνεχώς από έτος σε έτος (αφού θα μειώνεται ο αριθμός των ασφαλισμένων) και συνεπώς η απόδοση των εισφορών θα προκύπτει σταδιακά αρνητική. Ως εκ τούτου :

α) το συσσωρευμένο ποσό στη συνταξιοδότηση θα καταλήγει μικρότερο από το σύνολο των εισφορών που καταβλήθηκαν κατά τον εργασιακό βίο του ασφαλισμένου και οι νέες συντάξεις θα προκύπτουν κάθε έτος όλο και μικρότερες, ώσπου να εκφυλιστούν σε ελάχιστα ποσά.

β) οι υφιστάμενες συντάξεις στο σύστημα δεν θα αναπροσαρμόζονται θετικά και θα χάνουν την αξία τους κάθε έτος, ώσπου αυτή τελικά να εκφυλιστεί, επειδή οι εισφορές θα είναι πάντα μικρότερες από το αλγεβρικό άθροισμα των παροχών των εξόδων και των εσόδων επενδύσεων και θα προκύπτει έλλειμμα.

Για να διατηρηθούν οι συντάξεις στο σημερινό επίπεδο του διανεμητικού συστήματος και να μην υποστούν οι ασφαλισμένοι που θα παραμείνουν σε αυτό, τις συνέπειες της μετάβασης από το διανεμητικό στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, πρέπει οι τιμές για τη νοητή απόδοση και την αναπροσαρμογή των συντάξεων να είναι αυτές της ανοιχτής ομάδας του συστήματος NDC.

Στους παρακάτω πίνακες εμφανίζεται αφενός για την ανοιχτή ομάδα και αφετέρου για την κλειστή ομάδα του NDC η εξέλιξη των εισφορών-παροχών, εσόδων επενδύσεων και λειτουργικών εξόδων. Για την κλειστή ομάδα του NDC συστήματος εμφανίζεται επιπλέον και η εξέλιξη της επιπρόσθετης χρηματοδότησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 - 2070

Ισχύον Σύστημα – Ανοιχτή Ομάδα NDC Συστήματος (σε % του ΑΕΠ)

Βασικές Παράμετροι

Έτος	Εισφορές Εργοδότης & Εργαζ/νος	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Έσοδα Επενδύσεων	Λειτουργικά Έξοδα	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Περιουσία (Κινητές Αξίες)	Πλασματικό ποσοστό επιστροφής	Ποσοστό Ετήσιας αναπροσαρμογής Συντάξεων
2021	1,61%	1,76%	0,05%	0,04%	-0,15%	1,51%	2,8%	0,0%
2022	1,55%	1,71%	0,04%	0,04%	-0,17%	1,29%	3,2%	0,0%
2023	1,48%	1,66%	0,03%	0,04%	-0,19%	1,06%	3,9%	0,0%
2024	1,47%	1,57%	0,03%	0,04%	-0,11%	0,90%	2,7%	0,0%
2025	1,47%	1,52%	0,03%	0,04%	-0,06%	0,82%	2,8%	0,0%
2030	1,48%	1,43%	0,02%	0,04%	0,04%	0,79%	2,9%	1,4%
2035	1,46%	1,40%	0,03%	0,04%	0,04%	0,88%	3,3%	1,9%
2040	1,43%	1,43%	0,02%	0,04%	-0,01%	0,75%	3,6%	2,0%
2045	1,43%	1,39%	0,02%	0,03%	0,02%	0,76%	3,6%	2,0%
2050	1,41%	1,40%	0,02%	0,03%	0,01%	0,66%	3,6%	2,0%
2055	1,42%	1,34%	0,02%	0,03%	0,08%	0,72%	3,6%	2,0%
2060	1,42%	1,35%	0,03%	0,03%	0,07%	0,98%	3,5%	2,0%
2065	1,43%	1,36%	0,03%	0,02%	0,08%	1,20%	3,4%	2,0%
2070	1,43%	1,42%	0,04%	0,02%	0,02%	1,23%	3,2%	2,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 - 2070

Νέο Σύστημα – Κλειστή Ομάδα NDC Συστήματος
 Βασικό Σενάριο 20 % (σε % ΑΕΠ)

Βασικές Παράμετροι

Έτος	Εισφορές Εργοδότης & Εργαζ/νος	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Επιπρόσθετη Χρηματοδότηση	Έσοδα Επενδύσεων	Λειτουργικά Έξοδα	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Περιουσία (Κινητές Αξίες)	Πλασματικό ποσοστό επιστροφής	Ποσοστό Ετήσιας αναπροσαρμογής Συντάξεων
2021	1,61%	1,76%	0,00%	0,05%	0,04%	-0,15%	1,51%	2,8%	0,0%
2022	1,53%	1,71%	0,02%	0,04%	0,04%	-0,17%	1,29%	3,2%	0,0%
2023	1,40%	1,66%	0,08%	0,03%	0,04%	-0,19%	1,06%	3,9%	0,0%
2024	1,37%	1,57%	0,10%	0,03%	0,04%	-0,11%	0,90%	2,7%	0,0%
2025	1,36%	1,52%	0,11%	0,03%	0,04%	-0,06%	0,82%	2,8%	0,0%
2030	1,28%	1,43%	0,21%	0,02%	0,04%	0,04%	0,79%	2,9%	1,4%
2035	1,13%	1,40%	0,32%	0,03%	0,03%	0,04%	0,89%	3,3%	1,9%
2040	0,93%	1,42%	0,49%	0,02%	0,02%	-0,01%	0,75%	3,6%	2,0%
2045	0,76%	1,39%	0,65%	0,02%	0,02%	0,02%	0,77%	3,6%	2,0%
2050	0,55%	1,41%	0,84%	0,02%	0,01%	-0,02%	0,62%	3,6%	2,0%
2055	0,40%	1,33%	0,98%	0,02%	0,01%	0,06%	0,60%	3,6%	2,0%
2060	0,25%	1,28%	1,07%	0,02%	0,01%	0,07%	0,81%	3,5%	2,0%
2065	0,14%	1,17%	1,10%	0,03%	0,01%	0,09%	1,04%	3,4%	2,0%
2070	0,04%	1,06%	1,04%	0,03%	0,00%	0,05%	1,17%	3,2%	2,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 9 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΠΡΟΒΟΛΗ 2021 - 2070 (σε % ΑΕΠ)

ΚΛΕΙΣΤΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ- ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΔΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Έτος	Εισφορές Εργοδότης & Εργαζ/νος	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Επιπρόσθετη Χρηματοδότηση	Έσοδα Επενδύσεων	Λειτουργικά Έξοδα	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Περιουσία (Κινητές Αξίες)	Εισφορές Εργοδότης & Εργαζ/νος	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Επιπρόσθετη Χρηματοδότηση	Έσοδα Επενδύσεων	Λειτουργικά Έξοδα	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Περιουσία (Κινητές Αξίες)
2021	1,61%	1,76%	0,00%	0,05%	0,04%	-0,15%	1,51%	1,61%	1,76%	0,00%	0,05%	0,04%	-0,15%	1,51%
2022	1,53%	1,71%	0,02%	0,04%	0,04%	-0,17%	1,29%	1,53%	1,71%	0,02%	0,04%	0,04%	-0,17%	1,29%
2023	1,42%	1,66%	0,06%	0,03%	0,04%	-0,19%	1,06%	1,37%	1,66%	0,11%	0,03%	0,04%	-0,19%	1,06%
2024	1,39%	1,57%	0,08%	0,03%	0,04%	-0,11%	0,90%	1,35%	1,57%	0,12%	0,03%	0,04%	-0,11%	0,90%
2025	1,39%	1,52%	0,09%	0,03%	0,04%	-0,06%	0,82%	1,34%	1,52%	0,14%	0,03%	0,04%	-0,06%	0,82%
2030	1,31%	1,43%	0,18%	0,02%	0,04%	0,04%	0,79%	1,25%	1,43%	0,23%	0,02%	0,04%	0,04%	0,79%
2035	1,16%	1,40%	0,29%	0,03%	0,03%	0,04%	0,88%	1,09%	1,40%	0,36%	0,03%	0,03%	0,04%	0,89%
2040	0,97%	1,42%	0,45%	0,02%	0,02%	-0,01%	0,75%	0,90%	1,42%	0,52%	0,02%	0,02%	-0,01%	0,76%
2045	0,79%	1,39%	0,62%	0,02%	0,02%	0,02%	0,77%	0,72%	1,39%	0,69%	0,02%	0,02%	0,02%	0,77%
2050	0,59%	1,41%	0,80%	0,02%	0,01%	-0,02%	0,62%	0,52%	1,41%	0,87%	0,02%	0,01%	-0,02%	0,62%
2055	0,44%	1,34%	0,95%	0,02%	0,01%	0,06%	0,60%	0,37%	1,32%	1,01%	0,02%	0,01%	0,06%	0,60%
2060	0,28%	1,30%	1,07%	0,02%	0,01%	0,07%	0,81%	0,23%	1,25%	1,07%	0,02%	0,01%	0,06%	0,81%
2065	0,15%	1,22%	1,13%	0,03%	0,01%	0,09%	1,04%	0,13%	1,13%	1,06%	0,03%	0,01%	0,08%	1,04%
2070	0,05%	1,12%	1,09%	0,03%	0,00%	0,05%	1,17%	0,04%	1,01%	0,98%	0,03%	0,00%	0,05%	1,16%

Η επιπλέον χρηματοδότηση αυξάνεται σταδιακά κατά την περίοδο προβολής. Το 2055 ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 1% του ΑΕΠ και παραμένει τουλάχιστον σε αυτό το επίπεδο και στα επόμενα έτη ως το 2070.

Η περιουσία του κλειστού NDC συστήματος χρησιμοποιείται για την κάλυψη τυχόν ετήσιων ελλειμμάτων, κυρίως κατά το πρώτο μέρος της προβολής, κατ' αντιστοιχία της χρηματοδότησής τους και στο ισχύον ανοιχτό NDC σύστημα.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζεται η ανάγκη επιπλέον χρηματοδότησης (κόστος μετάβασης) για την κάλυψη των υποχρεώσεων επικουρικής ασφάλισης του "κλειστού NDC συστήματος" σε παρούσες αξίες.

Λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο πληθωρισμό της τάξης του 2%, που χρησιμοποιήθηκε στις προβολές, χρησιμοποιήθηκαν 4 σενάρια ως προς το ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης, ώστε να αναδειχθεί η μεγάλη ευαισθησία των αποτελεσμάτων σε παρούσες αξίες ως προς το επιτόκιο προεξόφλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ NDC ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (κλειστή ομάδα) ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ				
ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΞΙΑ 31.12.2020 (σε δισ. ευρώ)				
Ονομαστικό Επιτόκιο Προεξόφλησης	2,50%	3,00%	3,50%	4,00%
Βασικό Σενάριο 20%	-78	-66	-56	-48
Σενάριο 10%	-76	-64	-54	-46
Σενάριο 30%	-79	-67	-57	-49

Όπως φαίνεται από τις κατακόρυφα εμφανιζόμενες τιμές, η παρούσα αξία της επιπρόσθετης χρηματοδότησης-κόστος μετάβασης δεν διαφέρει σημαντικά όσον αφορά τα σενάρια ως προς το ποσοστό μετάβασης πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Ωστόσο, όπως προκύπτει και από τις οριζόντια εμφανιζόμενες τιμές, η παρούσα αξία διαφέρει σημαντικά ανάλογα με το σενάριο ως προς το επιτόκιο προεξόφλησης.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται αναλυτικά τα μεγέθη του κλειστού NDC συστήματος σε παρούσα αξία για το βασικό σενάριο, όσον αφορά το ποσοστό μετάβασης πληθυσμού στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα (20%), για τα 4 σενάρια ως προς το επιτόκιο προεξόφλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11 : ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΞΙΑ 31.12.2020 (σε δισ. Ευρώ)

ΚΛΕΙΣΤΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ - ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΔC ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΒΑΣΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ 20%

Ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης 2,50%				Ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης 3,00%			
ΠΑ Εισφορών	73	ΠΑ Παροχών	149	ΠΑ Εισφορών	67	ΠΑ Παροχών	131
Περιουσία	3	ΠΑ Λειτουργικών Εξόδων	2	Περιουσία	3	ΠΑ Λειτουργικών Εξόδων	2
Υποσύνολο	77	Υποσύνολο	151	Υποσύνολο	70	Υποσύνολο	133
ΠΑ Επιπρόσθετης Χρηματοδότησης	78			ΠΑ Επιπρόσθετης Χρηματοδότησης	66		
Υποσύνολο	154	Υποσύνολο	151	Υποσύνολο	136	Υποσύνολο	133
		Πλεόνασμα	3			Πλεόνασμα	3
Σύνολο	154	Σύνολο	154	Σύνολο	136	Σύνολο	136
Ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης 3,50%				Ονομαστικό επιτόκιο προεξόφλησης 4,00%			
ΠΑ Εισφορών	62	ΠΑ Παροχών	116	ΠΑ Εισφορών	57	ΠΑ Παροχών	104
Περιουσία	3	ΠΑ Λειτουργικών Εξόδων	2	Περιουσία	3	ΠΑ Λειτουργικών Εξόδων	2
Υποσύνολο	65	Υποσύνολο	118	Υποσύνολο	60	Υποσύνολο	106
ΠΑ Επιπρόσθετης Χρηματοδότησης	56			ΠΑ Επιπρόσθετης Χρηματοδότησης	48		
Υποσύνολο	121	Υποσύνολο	118	Υποσύνολο	108	Υποσύνολο	106
		Πλεόνασμα	3			Πλεόνασμα	3
Σύνολο	121	Σύνολο	121	Σύνολο	108	Σύνολο	108

Αναφέρεται ότι η παραπάνω παρούσα αξία αφορά το χρηματοδοτικό κενό της περιόδου 2022-2070. Το 2070 προβλέπεται ότι θα είναι εν ζωή 1,68 εκατομμύρια συνταξιούχοι με προσδόκιμο ζωής τότε της τάξης των 10 ετών, καθώς και ενεργοί ασφαλισμένοι της τάξης των 0,085 εκατομμυρίων, οι οποίοι επίσης θα δικαιωθούν σύνταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ_ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Β.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών σε αντίθεση με το διανεμητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση, οι εισφορές των ασφαλισμένων χρηματοδοτούν τις μελλοντικές παροχές τους.

Ειδικότερα :

Οι καταβαλλόμενες εισφορές των ασφαλισμένων κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου, οι οποίες και τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς, αποτελούν κεφάλαιο που επενδύεται ετησίως σε χρηματοοικονομικά κατά κύριο λόγο προϊόντα και μαζί με τις εκάστοτε ετήσιες αποδόσεις συσσωρεύονται στους λογαριασμούς αυτούς. Το συσσωρευμένο κεφάλαιο κατά τη συνταξιοδότηση, αποτελεί τη βάση υπολογισμού της σύνταξης που πρόκειται να καταβληθεί. Δηλαδή στο σύστημα αυτό οι παροχές που καταβάλλονται χρηματοδοτούνται από την κεφαλαιοποίηση των ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων και των σχετικών αποδόσεων τους.

Σε κάθε περίπτωση το ύψος των απονεμόμενων συντάξεων είναι συνδεδεμένο με την ηλικία του συνταξιούχου. Κατά τη συνταξιοδότηση, με βάση την αρχή της ισοδυναμίας η συσσωρευμένη αξία των εισφορών πρέπει να είναι ίση με την παρούσα αξία των μελλοντικών καταβολών της σύνταξης (χρήση ράντας κατά περίπτωση).

Β.2 ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα οι ασφαλισμένοι είναι εκτεθειμένοι κυρίως στον πιστωτικό κίνδυνο και στον κίνδυνο της αγοράς. Για το λόγο αυτό στα κεφαλαιοποιητικά συστήματα θεσπίζονται κανόνες που αποσκοπούν να καταστήσουν εφικτή τη χρηστή, συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων τους και να διασφαλίσουν ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τις παροχές όλων των συνταξιούχων.

Δεδομένου ότι το νέο σύστημα θα παρέχει συνταξιοδοτικές παροχές μέσω χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, και η ασφάλιση θα χαρακτηριστεί υποχρεωτική με καταβολή εισφοράς εργοδότη και εργαζόμενου, το νέο σύστημα, κατ' αναλογία άλλων κεφαλαιοποιητικών συστημάτων, πρέπει να διαθέτει :

- Οικονομική, λογιστική άρα και περιουσιακή αυτοτέλεια. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις με ΕΛΠ, (να τηρούνται τεχνικές προβλέψεις και να υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες αποτίμησης επενδύσεων) και να ελέγχονται από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.
- Σύστημα Διακυβέρνησης και Δομές Λειτουργίας (Βασικές Λειτουργίες-καταλληλότητα οργάνων διοίκησης και στελεχιακού δυναμικού). Η διασφάλιση αποτελεσματικού συστήματος Διακυβέρνησης (Διαχείριση Κινδύνων/ Αναλογιστική Λειτουργία/Εσωτερικός Έλεγχος) είναι ουσιώδους σημασίας για την κατάλληλη διαχείριση των κινδύνων και την προστασία των ασφαλισμένων.
- Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα και ηλεκτρονική πλατφόρμα στην οποία θα μπορεί να εισέρχεται για ενημέρωση ο ασφαλισμένος. Το πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να μπορεί να παρακολουθεί αναλυτικά (και κατά το δυνατόν σε πραγματικό χρόνο) τους ατομικούς συνταξιοδοτικούς λογαριασμούς (ενδεικτικά εισφορές, έξοδα και λοιπές επιβαρύνσεις, αποδόσεις, καταβολές).

Πρέπει επίσης να διασφαλίζεται :

- Η πλήρης και κατανοητή πληροφόρηση των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων. Πρέπει να τους παρέχονται σαφείς και επαρκείς πληροφορίες προς υποστήριξη των αποφάσεων που αυτοί λαμβάνουν σχετικά με τη συνταξιοδότησή τους και να διασφαλίζεται εν γένει υψηλό επίπεδο διαφάνειας, και στην προσυνταξιοδοτική περίοδο καθώς και στην περίοδο μετά τη συνταξιοδότηση για το διάστημα καταβολής της παροχής.
- Η διενέργεια των επενδύσεων με γνώμονα τη σύνεση (prudent person principle), με τεχνικές Life Cycle, με κανόνες asset allocation ανάλογα με τα προφίλ ανάληψης επενδυτικού κινδύνου κ.λ.π. (περιγραφή των αρχών επενδυτικής πολιτικής). Η επενδυτική πολιτική συνιστά αποφασιστικό παράγοντα τόσο για την ασφάλεια όσο και για τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων.
- Ο συνετός υπολογισμός των τεχνικών προβλέψεων και η κάλυψή τους με επαρκή και κατάλληλα περιουσιακά στοιχεία, για να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων πληρωμής των συντάξεων.
- Η πλήρης διαφάνεια ως προς τις ακολουθούμενες επενδυτικές πρακτικές.
- Η πλήρης διαφάνεια ως προς τους κανόνες καταβολής της παροχής κατά την έναρξη της συνταξιοδότησης.

Σημείωση : Δεδομένης της μορφής και της λειτουργίας των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων σε ορισμένες περιπτώσεις επέλευσης του κινδύνου (αναπηρία ή θάνατος ενεργού ασφαλισμένου σε νεαρή ηλικία), προκύπτουν μικρά ποσά συντάξεων, καθώς το συσσωρευμένο ποσό στον ατομικό τους λογαριασμό διαμορφώνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, αν υπάρξει ειδική πρόβλεψη ελάχιστης συνταξιοδοτικής παροχής απαιτείται χρηματοδότηση.

Β.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Οι ακόλουθοι πίνακες εμφανίζουν τα κύρια αποτελέσματα των εκτιμήσεων :

ΠΙΝΑΚΑΣ 12 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2022- 2070 (σε χιλ.)					
ΑΝΟΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ					
Βασικό Σενάριο 20% - 5%					
Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Συνολικό Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2022	98	0	0	0	0
2023	366	0	0	0	0
2024	443	0	0	0	0
2025	485	0	0	0	0
2030	776	0	0	1	1
2035	1.134	0	1	2	3
2040	1.566	0	3	4	7
2045	1.889	0	6	8	14
2050	2.248	1	11	14	27
2055	2.490	10	21	21	53
2060	2.741	57	37	31	124
2065	2.928	139	57	43	239
2070	3.085	277	83	59	419

Για την ομάδα των ήδη ασφαλισμένων ηλικίας ως 35 ετών το 2023 που θα επιλέξουν τη συνέχιση της ασφάλισής τους στο νέο σύστημα, στο σενάριο στο οποίο έχει ληφθεί υπόψη ποσοστό συμμετοχής 10%, το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε 84 χιλιάδες ασφαλισμένους. Αντίστοιχα, το 20% αυτών, που λαμβάνεται στο βασικό σενάριο, είναι περίπου 168 χιλιάδες ασφαλισμένοι και το 30% αντιστοιχεί σε 252 χιλιάδες.

Για την ομάδα όσων δεν έχουν υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση, οι οποίοι σταδιακά εισέρχονται στο νέο σύστημα:

- Για το σενάριο συμμετοχής κατά 5%, το 2023 εισέρχονται περίπου 6.000 ασφαλισμένοι, ενώ το 2070 το πλήθος τους θα έχει ανέλθει σε περίπου 36.000.
- Για το σενάριο συμμετοχής κατά 10%, το 2023 εισέρχονται περίπου 12.000 ασφαλισμένοι, ενώ το 2070 το πλήθος τους θα έχει ανέλθει σε περίπου 72.000.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2022 – 2070 (σε χιλ.)

ΑΝΟΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Έτος	Σενάριο: 10% - 5%		Σενάριο: 10% - 10%		Σενάριο: 20% - 10%		Σενάριο: 30% - 5%		Σενάριο: 30% - 10%	
	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων
2022	98	0	98	0	98	0	98	0	98	0
2023	282	0	288	0	372	0	450	0	456	0
2024	360	0	367	0	451	0	527	0	534	0
2025	401	0	409	0	493	0	569	0	577	0
2030	693	1	706	1	789	1	859	1	873	1
2035	1.051	2	1.070	2	1.153	3	1.217	4	1.235	4
2040	1.484	5	1.509	5	1.591	7	1.648	9	1.673	9
2045	1.809	11	1.837	12	1.918	15	1.970	17	1.998	18
2050	2.170	22	2.202	23	2.280	27	2.326	31	2.358	32
2055	2.418	43	2.453	44	2.524	54	2.561	63	2.596	64
2060	2.691	94	2.727	97	2.777	127	2.791	154	2.827	157
2065	2.904	184	2.941	190	2.965	245	2.951	295	2.988	301
2070	3.081	347	3.117	358	3.121	430	3.089	492	3.125	503

Στους παρακάτω πίνακες εμφανίζεται η εξέλιξη των εισφορών-παροχών και εσόδων επενδύσεων, λειτουργικών εξόδων και περιουσίας, για το υπό μελέτη κεφαλαιοποιητικό σύστημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΠΡΟΒΟΛΗ 2022 - 2070 (σε % ΑΕΠ)

ΑΝΟΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Βασικό Σενάριο 20%-5%

Έτος	Εισφορές Εργοδότης & Εργαζ/νος	Λειτουργικά Έξοδα	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Έσοδα Επενδύσεων	Περιουσία (Κινητές Αξίες)	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Έσοδα Επενδύσεων	Περιουσία (Κινητές Αξίες)	Συνταξιοδοτική Δαπάνη	Έσοδα Επενδύσεων	Περιουσία (Κινητές Αξίες)
			Σενάριο 1 : Απόδοση Επενδύσεων 3%			Σενάριο 2 : Απόδοση Επενδύσεων AR 2021			Σενάριο 3 : Απόδοση Επενδύσεων 4.5%		
2022	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	0,02%
2023	0,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%	0,00%	0,00%	0,11%	0,00%	0,00%	0,11%
2024	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,21%	0,00%	0,00%	0,21%	0,00%	0,01%	0,21%
2025	0,12%	0,00%	0,00%	0,01%	0,33%	0,00%	0,01%	0,32%	0,00%	0,01%	0,33%
2030	0,21%	0,00%	0,00%	0,03%	1,19%	0,00%	0,03%	1,17%	0,00%	0,05%	1,25%
2035	0,33%	0,01%	0,00%	0,07%	2,58%	0,00%	0,07%	2,53%	0,00%	0,11%	2,78%
2040	0,51%	0,01%	0,00%	0,13%	4,62%	0,00%	0,14%	4,59%	0,00%	0,21%	5,09%
2045	0,68%	0,01%	0,00%	0,21%	7,42%	0,00%	0,25%	7,52%	0,00%	0,35%	8,35%
2050	0,87%	0,02%	0,01%	0,31%	11,06%	0,01%	0,43%	11,54%	0,01%	0,53%	12,69%
2055	1,03%	0,02%	0,02%	0,44%	15,49%	0,03%	0,62%	16,62%	0,03%	0,76%	18,15%
2060	1,18%	0,02%	0,07%	0,58%	20,39%	0,08%	0,84%	22,38%	0,10%	1,03%	24,41%
2065	1,30%	0,02%	0,16%	0,73%	25,50%	0,19%	1,08%	28,53%	0,23%	1,32%	31,12%
2070	1,39%	0,02%	0,30%	0,88%	30,61%	0,37%	1,32%	34,81%	0,45%	1,62%	38,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 15 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΠΡΟΒΟΛΗ 2022 – 2070 (σε % ΑΕΠ)

**ΑΝΟΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (Κινητές Αξίες)**

	Σενάριο: 10% - 5%			Σενάριο 10% - 10%			Σενάριο: 20% - 10%			Σενάριο: 30% - 5%			Σενάριο: 30% - 10%		
Απόδοση Επενδύσεων															
Έτος	3%	AR2021	4.5%	3%	AR2021	4.5%	3%	AR2021	4.5%	3%	AR2021	4.5%	3%	AR2021	4.5%
2022	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
2023	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,11%	0,11%	0,11%	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%
2024	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,17%	0,21%	0,21%	0,21%	0,26%	0,25%	0,26%	0,26%	0,26%	0,26%
2025	0,25%	0,25%	0,26%	0,26%	0,26%	0,26%	0,33%	0,33%	0,34%	0,40%	0,40%	0,41%	0,41%	0,40%	0,41%
2030	0,97%	0,96%	1,02%	0,99%	0,97%	1,04%	1,21%	1,19%	1,27%	1,41%	1,38%	1,48%	1,42%	1,40%	1,50%
2035	2,21%	2,17%	2,38%	2,25%	2,21%	2,42%	2,62%	2,57%	2,82%	2,95%	2,90%	3,19%	2,99%	2,93%	3,23%
2040	4,09%	4,07%	4,49%	4,15%	4,13%	4,56%	4,68%	4,65%	5,15%	5,15%	5,11%	5,69%	5,21%	5,17%	5,75%
2045	6,73%	6,83%	7,54%	6,82%	6,92%	7,64%	7,51%	7,61%	8,45%	8,11%	8,22%	9,15%	8,20%	8,31%	9,25%
2050	10,21%	10,65%	11,67%	10,33%	10,78%	11,81%	11,18%	11,67%	12,83%	11,91%	12,43%	13,71%	12,03%	12,56%	13,86%
2055	14,50%	15,55%	16,92%	14,66%	15,72%	17,11%	15,65%	16,79%	18,34%	16,48%	17,70%	19,39%	16,64%	17,87%	19,58%
2060	19,34%	21,21%	23,05%	19,53%	21,42%	23,29%	20,59%	22,60%	24,65%	21,44%	23,56%	25,76%	21,64%	23,77%	26,00%
2065	24,55%	27,44%	29,86%	24,78%	27,70%	30,15%	25,73%	28,79%	31,41%	26,45%	29,62%	32,37%	26,68%	29,88%	32,66%
2070	29,88%	33,96%	37,03%	30,13%	34,25%	37,36%	30,86%	35,10%	38,33%	31,34%	35,67%	38,97%	31,59%	35,96%	39,30%

Καθώς ο αριθμός των ασφαλισμένων αυξάνεται με την πάροδο των ετών, αυξάνονται επίσης και οι ετήσιες εισφορές του συστήματος. Επιπλέον, καθώς αυτό το σύστημα αρχίζει να ωριμάζει προς το τέλος της προβολής όσον αφορά την εμφάνιση νέων συνταξιούχων με βάση τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες παραμένουν χαμηλές για μεγάλο μέρος της περιόδου προβολής.

Ως αποτέλεσμα, σημαντικά περιουσιακά στοιχεία συσσωρεύονται σταδιακά καθώς και αντίστοιχα έσοδα από επενδύσεις.

Σε όλα τα ανωτέρω αποτελέσματα, οι μακροοικονομικές παραδοχές (συμπεριλαμβανομένου του ΑΕΠ) δεν επηρεάζονται από το εξεταζόμενο σενάριο και είναι αυτές των μακροοικονομικών παραδοχών για την περίοδο 2019-2070 με έτος βάσης 2019 του AWG/EPG.

Στον **ΠΙΝΑΚΑ 16** παρακάτω, εμφανίζονται παραδείγματα νέων ετησίων συντάξεων γήρατος.

Η μέση ετήσια σύνταξη του υπό μελέτη συστήματος παρουσιάζεται μέσω παραδειγμάτων, λόγω του ότι το σύστημα δεν έχει «ωριμάσει» πλήρως έως το 2070. Οι επιμέρους πρωτοασφαλισμένες ομάδες από το 2022 και εφεξής συμπληρώνουν κατά μέσο όρο τον ελάχιστο ή πλήρη χρόνο ασφάλισης σε διαφορετικές χρονικές στιγμές και έχουν διαφορετική μέση πυκνότητα εισφορών (π.χ. δημόσιοι υπάλληλοι, ιδιωτικοί υπάλληλοι σε κοινά ή βαρέα επαγγέλματα).

Τα παραδείγματα των συντάξεων υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη :

- πλήρη απασχόληση, ώστε να προκύπτουν εντός του διαστήματος της προβολής (το σύστημα αρχίζει να ωριμάζει στο τέλος της προβολής)
- τις δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (Eurorop 2019), που αφορούν στην εξέλιξη του προσδόκιμου ζωής.

Πίνακας 16 : Παραδείγματα Νέων Συντάξεων Γήρατος του Ισχύοντος και του Υπό Μελέτη Συστήματος

Ποσά σε ευρώ (τρέχουσες τιμές)

Χαρακτηριστικά Συνταξιοδότησης				Διανεμητικό Σύστημα - NDC (ανοιχτή ομάδα)			Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα Καθορισμένων Εισφορών - Απόδοση Επενδύσεων 3%				Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα Καθορισμένων Εισφορών - Απόδοση Επενδύσεων AR2021				Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα Καθορισμένων Εισφορών - Απόδοση Επενδύσεων 4.5%			
Έτος Συνταξιοδότησης	Χρόνος Ασφάλισης	Ηλικία	Τελευταίος Ετήσιος Μισθός	Συσσωρευμένο Κεφάλαιο στη συνταξιοδότηση	Ράντα	Ετήσια Σύνταξη (1)	Συσσωρευμένο Κεφάλαιο στη συνταξιοδότηση	Ράντα	Ετήσια Σύνταξη (2)	% Μεταβολής (2)/(1)	Συσσωρευμένο Κεφάλαιο στη συνταξιοδότηση	Ράντα	Ετήσια Σύνταξη (3)	% Μεταβολής (3)/(1)	Συσσωρευμένο Κεφάλαιο στη συνταξιοδότηση	Ράντα	Ετήσια Σύνταξη (4)	% Μεταβολής (4)/(1)
2050	15	64	49.182	37.343	22,007	1.697	35.867	22,912	1.565	-7,7%	37.247	20,097	1.853	9,2%	39.503	18,887	2.092	23,3%
2050	15	65	50.693	37.909	21,364	1.774	36.419	22,218	1.639	-7,6%	37.813	19,560	1.933	8,9%	40.089	18,413	2.177	22,7%
2050	15	66	51.889	38.534	20,717	1.860	37.028	21,519	1.721	-7,5%	38.439	19,016	2.021	8,7%	40.738	17,931	2.272	22,1%
2050	15	67	52.263	39.165	20,067	1.952	37.641	20,819	1.808	-7,4%	39.072	18,466	2.116	8,4%	41.397	17,442	2.373	21,6%
2050	20	65	50.693	48.810	21,364	2.285	46.329	22,218	2.085	-8,7%	48.211	19,560	2.465	7,9%	52.760	18,413	2.865	25,4%
2050	20	66	51.889	49.468	20,717	2.388	46.968	21,519	2.183	-8,6%	48.869	19,016	2.570	7,6%	53.447	17,931	2.981	24,8%
2050	20	67	52.263	50.139	20,067	2.499	47.617	20,819	2.287	-8,5%	49.539	18,466	2.683	7,4%	54.152	17,442	3.105	24,3%
2050	20	68	52.639	50.822	19,412	2.618	48.275	20,118	2.400	-8,3%	50.222	17,910	2.804	7,1%	54.874	16,946	3.238	23,7%
2055	30	65	60.939	85.009	21,739	3.910	78.572	22,620	3.474	-11,2%	84.433	19,878	4.247	8,6%	95.713	18,698	5.119	30,9%
2055	30	66	62.376	86.077	21,090	4.081	79.582	21,919	3.631	-11,0%	85.496	19,335	4.422	8,3%	96.884	18,217	5.318	30,3%
2055	30	67	62.826	87.149	20,437	4.264	80.592	21,215	3.799	-10,9%	86.563	18,784	4.608	8,1%	98.061	17,729	5.531	29,7%
2055	30	68	63.278	88.218	19,779	4.460	81.598	20,509	3.979	-10,8%	87.629	18,227	4.808	7,8%	99.238	17,232	5.759	29,1%
2060	35	65	73.220	116.556	21,920	5.317	106.609	22,815	4.673	-12,1%	118.105	20,033	5.896	10,9%	134.017	18,836	7.115	33,8%
2060	35	66	74.948	118.049	21,270	5.550	107.999	22,112	4.884	-12,0%	119.607	19,488	6.137	10,6%	135.706	18,355	7.393	33,2%
2060	35	67	75.487	119.507	20,616	5.797	109.357	21,406	5.109	-11,9%	121.076	18,938	6.393	10,3%	137.349	17,867	7.687	32,6%
2060	35	68	76.031	120.945	19,957	6.060	110.697	20,698	5.348	-11,8%	122.529	18,380	6.666	10,0%	138.968	17,370	8.000	32,0%
2065	40	66	89.554	157.427	21,618	7.282	142.588	22,485	6.341	-12,9%	162.293	19,786	8.202	12,6%	184.546	18,621	9.911	36,1%
2065	40	67	90.199	159.608	20,961	7.614	144.572	21,776	6.639	-12,8%	164.512	19,234	8.553	12,3%	187.121	18,134	10.319	35,5%
2065	40	68	90.849	161.743	20,301	7.967	146.516	21,065	6.955	-12,7%	166.687	18,676	8.925	12,0%	189.638	17,637	10.752	35,0%
2065	40	69	91.503	163.789	19,635	8.342	148.378	20,351	7.291	-12,6%	168.775	18,111	9.319	11,7%	192.051	17,133	11.209	34,4%

12. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στο σύστημα NDC, καθώς μειώνονται διαρκώς οι ετήσιες εισφορές που του αναλογούν, εφόσον πρέπει να προστατευθούν οι παροχές του συστήματος αυτού, **δημιουργείται ταμειακό έλλειμμα** και τίθεται θέμα χρηματοδότησης για την κάλυψη των παροχών των ασφαλισμένων και συνταξιούχων που παραμένουν στο σύστημα αυτό.

Για να προστατευθούν οι συντάξεις της κλειστής ομάδας των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων που θα παραμείνουν στο NDC και να διατηρηθούν στα επίπεδα των συντάξεων του ισχύοντος συστήματος, πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε οι παράμετροι της νοητής απόδοσης καθώς και της αναπροσαρμογής των συντάξεων να λαμβάνουν ως τιμές, αυτές του ανοιχτού NDC συστήματος.

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικές αποδόσεις, με γνώμονα όμως πάντα τη σύνεση όσον αφορά τη διενέργεια των επενδύσεων, καθώς πρόκειται περί συνταξιοδοτικών παροχών και οι ασφαλισμένοι είναι εκτεθειμένοι στον πιστωτικό κίνδυνο και στον κίνδυνο της αγοράς.

Όπως έχει προαναφερθεί, υπάρχει οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια του κεφαλαιοποιητικού συστήματος. Στα κεφαλαιοποιητικά συστήματα **οι εισφορές των ασφαλισμένων χρηματοδοτούν τις μελλοντικές παροχές τους**. Για το λόγο αυτό οι καταβαλλόμενες εισφορές των ασφαλισμένων (από την 1.1.2022 και μετά) κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου, τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς και μαζί με τις ετήσιες αποδόσεις αποτελούν το κεφάλαιο το οποίο κατά τη συνταξιοδότηση είναι η βάση υπολογισμού της σύνταξης τους.

Στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, καθώς αυτό αρχίζει να ωριμάζει προς το τέλος της προβολής όσον αφορά την εμφάνιση νέων συνταξιούχων με βάση τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες παραμένουν χαμηλές για μεγάλο μέρος της περιόδου προβολής, με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται σταδιακά σημαντικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία και αποδίδουν έσοδα επενδύσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Όλα τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση βασίζονται στις παραδοχές και στις υποθέσεις σύμφωνα με τα εκάστοτε δημογραφικά και μακροοικονομικά δεδομένα και οι οποίες μπορεί στο μέλλον να μεταβληθούν. Οι μακροχρόνιες προβολές υποδεικνύουν τη μακροχρόνια εξέλιξη.

Την κατάλληλη τροποποίηση του μοντέλου της ΕΑΑ, προκειμένου να υποστηρίζεται αφενός προβολή κλειστής ομάδας και αφετέρου το κεφαλαιοποιητικό σύστημα, επιμελήθηκε το μέλος της ΕΑΑ κ.Αγγελική Ζουλάκη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:

ΠΙΝΑΚΑΣ Ια: ΕΝΕΡΓΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ			
Ηλικία	Φύλο		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Άγνωστη	689	650	1339
<= 20,00	52.548	43.973	96.521
21,00 - 25,00	151.592	142.792	294.384
26,00 - 30,00	193.572	179.325	372.897
31,00 - 35,00	210.901	189.738	400.639
36,00 - 40,00	246.439	226.975	473.414
41,00 - 45,00	247.642	229.607	477.249
46,00 - 50,00	234.726	213.696	448.422
51,00 - 55,00	217.752	192.735	410.487
56,00 - 60,00	161.546	111.542	273.088
61,00 - 65,00	81.104	47.732	128.836
66,00+	24.641	11.914	36.555
Σύνολο	1.823.152	1.590.679	3.413.831

ΠΙΝΑΚΑΣ Ιβ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2019	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2019
Άγνωστη	137	292,0	113	250,9
<= 49	1032	199,6	912	180,8
50 - 54	3.102	155,6	3.978	176,7
55 - 59	15.716	181,4	34.809	188,8
60 - 64	61.692	197,1	66.821	193,5
65 - 69	113.872	202,7	81.548	191,5
70 - 74	121.720	199,0	69.388	184,0
75 - 79	81.498	191,9	42.152	173,5
80 - 84	69.926	185,9	37.134	162,1
85 - 89	44.410	172,1	24.268	149,5
90 - 94	17.684	159,9	10.054	148,4
95+	3.548	162,2	2.070	156,6
Total	534.337	192,3	373.247	181,0

(*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ. Δεν περιλαμβάνεται η κατάργηση των περικοπών που έγινε μέσα στο 2020.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ιγ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2019	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2019
Άγνωστη	15	201,7	5	137,4
<= 49	4373	97,1	1.847	87,8
50 - 54	3.565	148,3	1.981	142,6
55 - 59	5.806	163,1	2.868	144,9
60 - 64	8.579	166,7	3.732	140,9
65 - 69	8.957	165,1	3.319	135,2
70 - 74	7.475	161,7	2.446	131,4
75 - 79	4.995	155,5	1.633	124,2
80 - 84	3.659	148,6	1.414	114,0
85 - 89	2.242	141,8	973	113,7
90 - 94	848	134,7	462	110,5
95+	160	131,9	87	126,2
Total	50.674	153,8	20.767	129,7

(*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ. Δεν περιλαμβάνεται η κατάργηση των περικοπών που έγινε μέσα στο 2020.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΔ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2019	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2019
Άγνωστη	50	58,3	198	143,9
<=49	5877	75,6	9.977	92,7
50 - 54	876	90,1	5.756	127,7
55 - 59	1.098	94,9	10.440	133,1
60 - 64	1.436	95,8	18.048	132,0
65 - 69	1.854	92,6	25.169	129,0
70 - 74	2.154	89,8	34.854	127,0
75 - 79	1.997	83,7	35.239	122,4
80 - 84	2.264	80,1	44.058	116,5
85 - 89	2.081	78,7	36.114	112,3
90 - 94	1.133	78,3	17.843	114,0
95+	268	94,7	3.974	123,6
Σύνολο	21.088	83,4	241.670	120,6

(*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ. Δεν περιλαμβάνεται η κατάργηση των περικοπών που έγινε μέσα στο 2020.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ:

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι.α : ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31.12.2019 ΑΞΙΑ σε ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ	
A. ΑΚΙΝΗΤΑ	164.223.826
ΣΥΝΟΛΟ	164.223.826
B. ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ	
1. ΜΕΤΟΧΕΣ	170.831.013
2. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	1.794.105.792
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	815.597.454
4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	313.840.247
5. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	110.814.459
ΣΥΝΟΛΟ	3.205.188.964
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3.369.412.791

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι.β : ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31.12.2020 ΑΞΙΑ σε ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ	
A. ΑΚΙΝΗΤΑ	164.733.192
ΣΥΝΟΛΟ	164.733.192
B. ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ	
1. ΜΕΤΟΧΕΣ	159.074.388
2. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	1.571.893.728
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	897.835.180
4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	297.777.928
5. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	110.814.459
ΣΥΝΟΛΟ	3.037.395.684
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3.202.128.876

Σημειώνεται ότι δεν παρασχέθηκαν στην ΕΑΑ στοιχεία για απαιτήσεις υπέρ του κλάδου επικουρικής ασφάλισης και υποχρεώσεις του προς άλλους οργανισμούς και τρίτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ:

Macroeconomic assumptions												
MAIN VARIABLES												
	2019	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Potential real GDP (growth rate)	-0,4	-0,8	0,4	0,7	1,5	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,4	1,3
Labour input (growth rate)	-0,6	-0,6	0,1	-0,1	-0,2	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2
Employment growth (15-74)	-0,6	-0,6	0,0	-0,1	-0,2	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,3
Changes in Hours worked per employee (growth rate)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Labour productivity (growth rate, per hour)	0,2	-0,2	0,3	0,9	1,7	2,2	2,1	2,0	1,9	1,8	1,7	1,5
TFP (growth rate)	0,3	0,2	0,5	0,7	1,2	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0
Capital deepening (contribution to labour productivity growth)	-0,1	-0,4	-0,2	0,2	0,5	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
GDP per capita (growth rate)	-0,2	-0,5	0,8	1,1	1,9	2,1	2,1	2,0	2,0	2,1	1,9	1,7
Real GDP (in billions euros)	187,5	169,2	196,0	201,7	213,6	232,6	252,7	273,7	295,1	318,2	342,4	366,1
Employment growth (15-64)	2,5	-3,0	-0,2	-0,1	-0,5	-0,6	-0,6	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Population growth (working age:15-64)	-0,5	-0,6	-0,6	-0,8	-1,1	-1,2	-1,2	-0,7	-0,4	-0,3	-0,4	-0,4
Participation rate (15-64)	68,3	68,6	70,1	71,5	72,6	73,8	74,9	75,6	75,7	75,6	75,7	75,9
Employment rate (15-64)	56,3	54,9	61,1	62,7	64,7	66,7	68,7	70,2	70,4	70,3	70,4	70,6
Unemployment rate (15-64)	17,6	19,9	12,8	12,2	11,0	9,6	8,3	7,2	7,0	7,0	7,0	7,0
Participation rate (20-64)	73,8	74,2	76,2	77,4	78,5	79,5	80,8	81,8	82,1	82,1	82,1	82,2
Employment rate (20-64)	60,9	59,5	66,5	68,0	70,0	71,9	74,1	76,0	76,4	76,4	76,4	76,5
Unemployment rate (20-64)	17,5	19,7	12,7	12,1	10,9	9,6	8,3	7,1	6,9	6,9	6,9	6,9
Inflation (GDP deflator)	-0,4	-0,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0